

Naročnina za kraljevino
SRB
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Oglas: enostopna min vrsta
enkrat 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolova ulica 1/A. Telefon 320
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamka
za odgovor.

Vlada končno sestavljena.

LISTA NOVE VLADE. — MUSLIMANI IN SLOVENSKI KMETJE SE ŠE NISO ODLOČILI ZA VSTOP V NOVO VLADO.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Včeraj ob 6. uri popoldne je bila sestavljena slednja lista nove vlade: Ministrski predsednik Pašić, konstituent Marko Tričković, vere Ljuba Jovanović, sabrač Velizar Janković, zunanje zadeve dr. Ninčić, prosveta Miša Trifućević, javna dela Uzunović, pravda in zastopstvo ministra trgovine dr. Laza Marković, zdravje dr. Slavko Miletić, agrarne reforme Mile Ivetić, vode Krsta Miletić, pošta Velja Vukićević, vojna in mornarija general Pešić, šume in rube Milan Srškić, notranja dela Milorad Vujić, socijalna politika Ninko Perić, finance Milan Stojadinović; ministar brez portfelja dr. Niko Zupanić in dr. Živo Supilo. — Ker muslimani dosedaj še niso odgovorili na vprašanje, da-li hočejo vstopiti v novo vlado ali ne, je mesto ministra za trgovino in industrijo za enkrat še nezasedeno.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes predpoldne se sestanejo člani muslimanskega kluba na seji, na kateri

bodo odločili, ali pridejo v novo vlado ali ne. Klub slovenskih kmetov čaka na odločitev muslimanskega kluba in se ho v soglasju z isto odločil glede vstopa v vlado.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) V teku včerajšnjega predpoldneva je bil Karamahmedović dvakrat pri Pašiću v svrhu pogajanj, da se zedinijo njegova skupina in se odloči za svoj vstop v vlado. Muslimanski klub namreč še ni tozadevno izrekel svoje odločitve, ker se v klubu nahaja samo polovica poslanec. Pašić je pristal na to, da se mesta ministra za trgovino in industrijo in za narodno zdravje ne zasede toliko časa, dokler se muslimani končno ne odločijo. Vendar glede svojega vstopa v vlado. Za danes predpoldne je napovedana seja muslimanskega kluba in so vsi člani istega telefonično pozvani v Beograd. — Kakor se doznava zagovarja Karamahmedović vstop svojega kluba v novo vlado.

Boj proti novi vladi.

SESTAVA NOVE VLADE JE NAPAD NA PARLAMENTARIZEM. — DEMOKRATJE SO NAD PAŠIČEM SILNO RAZJARJENI. — PROTESTI PROTI NAČINU REŠITVE KRIZE.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) V parlamentarnih krogih se sestava nove vlade komentira kot ataka na parlamentarizem, ki nima nikakega opravičila za se. Kakor se govori, se namerava ustvariti parlamentarna unija, ki bo vodila boj proti volitvenim vladam.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Danes predpoldne je imel demokratski klub sejo, na kateri je predsednik skupščine dr. Lukinić referiral o razvoju krize. Po tem poročilu je bilo konstatirano, da radikalni niso hoteli glasovati v skupščini za uradniški, invalidni in agrarni zakon, čeprav je bilo pri vseh ostalih parlamentarnih skupinah odločeno, da se podnesejo ti zakoni radi njihove važnosti in važnosti takoj pred skupščino.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Dana-

šnji beogradskega dnevnika napadajo Pašića, ki se je ob tej priliki, ko je referiral kralju o položaju krize, poslužil neresnice, predočujoč kralju, da se z demokracijo ne more delati, ker slednji nečejo pristati na to, da se predlože skupščini zakon o uradniških, invalidnih in agrarnih reformah. V opozicionalnih in demokratskih krogih se to postopanje Pašića komentira z največjo nejevoljo.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Iz opozicionalnih parlamentarnih krogov se čujejo ostri protesti, ker kralj ni zahteval od voditeljev opozicionalnih strank, da mu podajo svoje mišljenje glede izhoda iz vladne krize. Največjo krivdo se pripisuje predsedniku skupščine Lukiniću, ker isti ni hotel svetovati kralju, da čuje tudi mišljenje ostalih parlamentarnih skupin.

Nove volitve v narodno skupščino.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Kakor piše današnji »Radikal«, je dobil Pašić od kralja mandat s pooblastilom za

sestavo volilne vlade. Skupščina naj se takoj razpusti in razpiše volitve.

Madžarska špionaža v naši državi.

ARETACIJA MADŽARSKE ŠPIJONKE. — MED BEOGRADOM IN BUDIMPEŠTO OBSTOJAJO ŽE DVE LETI TAJNE ŠPIJONKE ZVEZE. V AFERO SO ZAPLETENI TUDI NEKATERI JUŽOSL. URADNIKI.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Preteklo soboto so naši obmejni organi zadržali neko damo, ki je hotela z kurirskimi pismi na madžarsko vlado prekosati našo mejo. Baje se že dve leti med Beogradom in Budimpešto vrši ta tajna špionažna zveza. Korespondenca, ki je bila najdena pri omenjeni osebi, je odkrila upravnost nevarne stvari. Madžarska je na našem teritoriju vodila intenzivno akcijo, da se oni del

Vojvodine, kjer je madžarska večina odcepi od naše države in spoji z Madžarsko. Pri tem so ji šli na roko mnogi državni in privatni nastavljenec naše države. V spisih, ki so bili najdeni pri aretirani kurirki, se nahaja tudi ime nekega jugoslovanskega okrožnega načelnika, njegove sestre in nekaterih uradnikov. Ko se končajo tozadevne poizvedbe, bodo o celi zadevi izdana natančnejša poročila.

RESOLUCIJE SVETOVNEGA MIROVNEGA KONGRESA.

Haag, 16. decembra. (Izv.) Tukajšnji 17. mirovni kongres je z vsemi glasovi (izvzemši zastopnike sovjetske Rusije) sprejel resolucijo proti zasedi ruhrskega ozemlja. Ob tej priliki je vodja nizozemske socialno-demokratske delavske stranke Troelstra prečital resolucijo politične komisije, ki se glasi: 1. Revizija mirovnih pogodb na podlagi sklepa II. socialistične internacionale in mednarodne rudarske zveze; 2. odločen boj proti militarizmu in oboroževanju; 3. javna kontrola vojne industrije, katero naj vodi Zveza narodov zajedno z mednarodnimi organizacijami, in preosnova vojnih industrij; 4. Nemčija naj se kot enakopraven član sprejme v Zvezo narodov; 5. reforma Zveze narodov, ki naj kot najvišja mednarodna instanca rešuje mednarodna politična, gospodarska in pravna vprašanja. Končno se v resoluciji še zahteva prepoved tajihih pogodb in tajne diplomacije. — Tudi ta resolucija je bila sprejeta. — Proti so zopet glasovali Rusi. Nadalje je predložil še Fimmons (Holandska) resolucijo rudarske zveze, ki povdarja sledeče: Treba je organizirati energično propagando za mir in proti imperijalizmu in militarizmu. Delavske zveze naj nastopijo proti vsaki vojni s proglasitvijo

splošne stavke. Dalje naj mednarodne delavske organizacije kontrolirajo proizvodnjo in razpošiljanje vsacega vojnega materiala in naj vrše energično propagando, da bo v bodoče kaj takega sploh nemogoče. Pri sporih med državami naj odločuje mednarodno sodišče. Tudi ta resolucija je bila sprejeta (izvzemši Rusijo). Predsednik Thomas je nato zaključil zasedanje, naglašujoč željo, da naj pač nikdar ne nastane povod za proklamacijo splošne stavke.

SLOVAKI ZAHTEVAJO AVTONOMIJO.

Praga, 16. decembra. (Izv.) Včeraj je predložil poslanec slovaške ljudske stranke Hlinka predsedniku češkoslovaške republike spomenico, ki vsebuje zahteve Slovakov po avtonomiji.

VZPOSTAVLJANJE GOSPODARSKEGA RAVNOTEŽJA V EVROPI.

London, 16. decembra. (Izv.) Za angleški parlament so se z današnjim dnevom pričele božične počitnice. Ob tej priliki je angleški kralj izrazil svoje upanje, da se bo vztrajnemu in resnemu delu držav, ki so zainteresovane predvsem na zopetni vzpostavitvi gospodarskega ravnotežja v Evropi, posrečilo to nujno vprašanje povolno rešiti.

ZOPET VSTAJA V TRAKIJI.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Po vesteh, ki so prišle semkaj iz Sofije, so v zapadni Trakiji uprizorili makedonskinstvujuči zopet vstajo pod vodstvom Nuri-beja. Vstasi so okupirali Dedeağaç.

ITALIJANSKI TRGOVCI ZA ZBOLISANJE TRGOVINSKIH ODNOSAJEV Z NAŠO DRŽAVO.

Trst, 16. decembra. (Izv.) Včeraj so privredni tukaj trgovci in izvozniki, ki so zainteresirani na trgovini z Jugoslavijo, zborovanje. Pri tej priliki se je razpravljalo o težkem položaju, ki je nastal zadnje čase vsled odredb jugoslovanske vlade glede valute in vsled prepovedi iste vlade, da ne smejo banke pošiljati valute iz Jugoslavije v inozemstvo. Zborovalci so izvolili odbor, ki naj ukrene potrebne korake, da se po možnosti odstranijo ovire, ki zabranjujejo trgovski promet med obema državama. Izvoljeni delegati se napotijo v Beograd, kjer bodo skušali doseči olajšave glede izvoza valut in drugih tozadevnih preostalih odredb.

REŠITEV SPORNIH VPRAŠANJ Z BOLGARIJO.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Iz resnih virov prihajajo vesti, da se kmalu sestane naša in bolgarska komisija v Beogradu, ki naj rešujeta z ozirom na svoječasni dogovor med predsednikom naše vlade Pašićem in bolgarskim ministrskim predsednikom Stambulijskim vsa sporna vprašanja med našo in bolgarsko državo. Bolgarski predstavitelj v Beogradu je obvestil našo vlado, da je bolgarska komisija že sestavljena.

DIKTATOR MUSSOLINI.

Rim, 16. decembra. (Izv.) Italijanski ministrski svet je ministrskemu predsedniku Mussoliniju poveril izčrpano polnomočje, da nastopi proti vsaki stranki ali organizaciji, ki bi hotela kršiti notranji red in mir v državi, z najstrožjimi kaznimi.

REORGANIZACIJA FAŠISTOVSKIH TOLP.

Rim, 16. decembra. (Izv.) Danes popoldne je imel vrhovni fašistovski svet posvetovanje, katerega se je udeležil tudi ministrski predsednik Mussolini. Sklenjeno je bilo, da se prevede organizacija fašistovske milice v novo skupino, ki naj se naziva nacionalna varnostna milicija in ki podleži neposredno samemu Mussoliniju.

NEMIRI V ITALIJANSKI AFRIKI.

London, 16. decembra. (Izv.) Glasom zanesljivih vesti, ki so dosepele iz Malte, so številne čete Arabcev odvzele Italijanom več vasi. Italijanske vojaške oblasti so radi tega pustile napraviti okoli mesta Tripolis več žičnih ovir za slučaj eventualnega napada z arabske strani, ki se ga v najkrajšem času pričakuje.

D' ANNUNZIO USTANOVIL NOV DNEVNIK.

Brescia, 16. decembra. (Izv.) Gabriel d' Annunzio prične izdajati z novim letom dnevnik »Fionda« (Frača). Razpisal je tisoč delnic po tisoč lir in se pri podjetju sam udeležil z 850.000 lir. Delniška družba se razpusti z letom 1953.

NEMŠKE REPARACIJE.

Rim, 16. decembra. (Izv.) Ministrski predsednik Mussolini je v svojem poročilu o londonski konferenci glede nemških reparacijskih plačil povdaril, da Italija ni voljna v slučaju moratorija, ki naj se dovoli Nemčiji, odstopiti od svojih terjatev v blagu, marveč samo od denarnih plačil, ki jih ima Nemčija dobaviti. Londonska konferenca da se je razbila v kljub popustljivosti od strani Anglije samo vsled nepomirljivosti Francije. Nadalje je Mussolini izjavil, da se konferenca, ki se ima vršiti v Parizu januarja meseca, ne bo udeležil, ako se preje ne izvrše potrebna predhodna diplomatska dela.

ZASEDANJE ŠPANSKE ZBORNICE ODGOĐENO.

Madrid, 16. decembra. (Izv.) Zasedanje španskega parlamenta je bilo s kraljevskim ukazom odgođeno.

Borzna poročila.

Curih, 16. decembra. Berlin 0.0825, New York 527.25, London 24.50, Pariz 39.65, Milan 26.80, Praga 15.90, Budimpešta 0.2275, Zagreb 1.40, Bukarešta 3.07, Varšava 0.0325, Dunaj 0.0075, nemško avstrijske krone 0.0076.

V Belgradu.

Kar smo mi cel čas napovedovali in česar so se demokrati najbolj bali in vsled tega vedno zanikali, se bo po vsej verjetnosti zgodilo: radikalni in to je Pašić, je tako dolgo vlekel demokrate s seboj, da jih je popolnoma onemogočil ter jih vrge v primernem trenutku iz vlade.

Glavni vzrok, kakor smo že večkrat povedali, da se je vršila kriza mimo demokratov in rešila brez njih je ta: demokrati so nehomogena skupina zastopajoča različne dežele in še bolj različne sloje, zato niso mogli nikdar nastopiti kot stranka ampak vedno bolj kot nekaka koalicijska. V tem je bila njihova slabost. In kar se je v demokratskem klubu za silo držalo do zadnjega vso družbo skupaj, je bilo sovraštvo do tekmecev in radikalov. Ko se je pa Pašić posrečilo odpraviti pri enem delu demokratov tudi to sovraštvo in tako definitivno razdvojiti demokrate, je bila Pašićeva igra dobljena in demokrati izgubljeni. — Nič manj zgubljeni ne bi bili, če bi jih vzel Pašić sedaj po milosti v svojo novo vlado. In če bodo radikalni vodili volitve, ni dvoma, kako bodo izpale te volitve za demokrate, tako da se lahko reče v tem slučaju: demokrati so bili.

Kaj pomeni za državo in tudi za Srbijo čisto radikalni kabinet, ni težko uganiti. Radikalni so srbski imperijalisti, kakor so hoteli biti demokrati nekaki jugoslovanski imperijalisti centralisti. In poslednje je huje od prvega: kajti pri radikalih vemo, s kom imamo opraviti, demokrati pa si tega niso upali javno priznati, dasi so se v praksi tem stanovalnišče držali tega načela. Radikalci priznajo eno Jugoslavijo, ki ji je ime Velika Srbija. Ta Srbija obsega predvso Srbijo, Bačko in Ba-

nat, nekaj Slavonije, Bosno in Hercegovino: vse drugo je samo nekaka dependenca, tako nekak »Reichslande«. In njim gre za vlado v Veliki Srbiji, kdo vlada v drugih pokrajinah, jim je precej vseeno. In zato bi bil radikalni režim s slovensko-hrvatskega stališča kolikortoliko boljši kot demokratski: kajti radikalni bi dali v teh deželah vlado v roke tistim strankam, ki bi imele večino naroda za seboj, dočim so spravljali demokrati na vlado v posameznih deželah svoje eksponente, neglede na to, ali so imeli tam kake pristaše ali ne.

Seveda iluzij si o radikalih ne smemo delati: res je sicer Protiv ali je vsaj preje bil radikal, vendar stoji danes izmed radikalov za njim samo še dr. Ivanić. Drugače pa so radikalni koruptni kot demokrati in skrajno konservativni in reakcionarni. V tem oziru bomo pač malo napredovali na notranji konsolidaciji.

Tako bi moral Pašić potem v zgodnji pomladi izpeljati volitve v parlament, od katerih si obeta, da bo postala radikalna stranka dominirajoča v Veliki Srbiji in da bo s tem konec demokratov. Ali pa misli Pašić tako hitro na volitve, dokler nima pripravljenega vsega strankarskega volivnega aparata, — in ali misli na volitve sploh, ni gotovo. — Kajti v zadnjem času se razvijajo različne alarmantne vesti o bodoči zunanje-politični zapletitosti, ki so vznemirljive v toliko, ker se je upal groziti Pašić z opozicijo radikalne, to je najmočnejše stranke v državi, kar ima pravi pomen samo v slučaju zunanjih kriz. Mogoče pa je pri nas tudi seveda, da so te vesti raztrgane v svet naravnost iz Jugoslavije, da se spravi pod streho kak velik vojni kredit.

Atentat na poljskega min. predsednika.

NEKI SLIKAR JE USMRTEL NOVOIZVOLJENEGA PREDSEDNIKA POLJSKE REPUBLIKE. — SKUPŠČINA BO TAKOJ VOLILA DRUGEGA PREDSEDNIKA.

Varšava, 16. decembra. (Izv.) Včeraj popoldne je bil med slovesno otvoritvijo letne razstave slik v umetniškem salonu izvršen na komaj izvoljenega ministrskega predsednika Narutowicza atentat. Ministrski predsednik je mrtev. Atentator, neki akademski slikar Eligius Niewiadomski je bil aretiran.

Varšava, 16. decembra. (Izv.) Atentat na bivšega predsednika Narutowicza je bil izvršen na sledeči način: Ko je vstopil Narutowicz v galerijo razstavljenih slik, je oddal akademski slikar Eligius Niewiadomski na njega od zadaj tri revolverse strele in skušal nato pobegniti. To pa se mu ni posre-

čilo, ker ga je takoj zadržal predsednikov pobočnik. Predsednik se je takoj zgrudil na tla in umrl čez nekaj minut. Njegovo truplo so pod asistenco enega eskadrona ulancev prepeljali v palačo Belvedere, kjer so ga v sprejemni dvorani položili na mrtvaški oder. Kmalu za tem se je sestel ministrski svet k seji.

Varšava, 16. decembra. (Izv.) Radi smrti poljskega ministrskega predsednika Narutowicza je prevzel njegove poše v smislu člena 14 poljske ustave maršal Sajma Rataj, ki bo nemudoma sklical narodno skupščino v svrhu volitve novega predsednika.

Italijanske domišljavce srbi koža.

ALARMANTNA VEST O ITALIJANSKO-MADŽARSKIH PRIPRAVAH ZA NAPAD NA DALMACIJO. — MEGALOMANIJA ITALIJANSKIH FAŠISTOVSKIH PRISMOJENCEV.

Dunaj, 16. decembra. (Izv.) Tukaj se živahno razpravlja vest, ki jo je dobil neki tukajšnji časopis baje iz Beograda o napetosti med Italijo in Madžarsko na eni ter Jugoslavijo na drugi strani. V Italiji obstoj posebna skupina fašistov, ki hoče na vsak način provocirati konflikt z Jugoslavijo in po gotovemu načrtu izvršiti napad na Dalmacijo, ki naj bi jo Italija anektirala, in s tem ugodila svetemu egoizmu italijanske fašistovske mladine. Imenovani list ve

celo povedati, da je tudi naš oficijelni zastopnik v Rimu o vojnih pripravah Italije obveščen ter da o tem pošilja dnevno brzojavke v Beograd. Akcije proti Jugoslaviji se namerava udeležiti tudi Madžarska, ki dobliva v to svrhu že dalj časa iz Italije velike količine municije. Vezo med italijanskimi in madžarskimi fašisti vzdržuje vodja probujajočih se Madžarov Friedrich, o katerem je Vaš list pred par dnevi poročal, da se nahaja na poti v Jugoslavijo.

VPRAŠANJE MEDNARODNEGA PO-SOJILA NEMČIJI.

Pariz, 16. decembra. (Izv.) Kakor javlja Newyorški Herald iz Washingtona, namerava ameriška vlada poslati zaveznikom noto, v kateri jim predlaga dovoljenje kredita Nemčiji v znesku šest milijard zlatih mark. Nemčija bi lahko do najvišjega zneska dovoljenega posojila nakupila v Zedinjenih državah surovine in življenjske potrebščine. Posojilo bi bilo krito s hipoteko na vse nemške finančne vire vključno carine, pri čemur bi morale Francija in Belgija odstopiti od svojih hipotek, ki jih imata v Nemčiji. Istotako bi omenjeni državi iz naslova reparacijne dobile izplačane denarja, medtem ko bi Nemčija bila obvezana svojim upnikom vsako zapadlo vsoto na račun vol-

ne odškodnine takoj plačati. Nemčiji bi se za odplačevanje posojila dovolil rok desetih let.

London, 16. decembra. (Izv.) Glasom poročil iz Washingtona je proučeval včeraj na več kot dveurni seji predsednik Harding s kabinetom vprašanje evropskih reparacij. Razpravljali so predvsem o vprašanju mednarodnega posojila Nemčiji, ki se glasom uradnih poročil ameriški vladi nahaja neposredno pred katastrofo. Načrt mednarodnega posojila Nemčiji pa še ni definitivno sprejet.

CARINE PROST UVOZ ZDRAVIL.

Beograd, 16. decembra. (Izv.) Te dni je ekonomsko finančni komite odobril carine prosti uvoz onih zdravil, ki se ne morejo v naši državi proizvajati.

K rojstnemu dnevni kralja Aleksandra.

Danes praznuje kralj Aleksander svoj 34. rojstni dan. To v državi, kakor je jugoslovanska, ni navaden praznik. Jugoslovanski narod ne pojmuje kraljevstva v obliki osebnega čaščenja marveč kot zgodovinsko vtemeljeno čustvovanje širokih mas svojega državnega in nacionalnega edinstva. Vsaka država živi od svoje državne ideje in tako državno idejo je imela kraljevina Srbija, ki smo jo mi morali že iz pietete do ogromnih vojnih žrtev srbskega seljaka za naše celokupno ujediniteljstvo in osvobodjenje, prevzeti. Med prvotiljenimi pravnimi krogi itak ne obstoja razlika med parlamentarno kraljevino in med ustavno republiko. Vsaka ima svoje vrline in hibe. Njeno dobroto merimo le po funkciji, ki jo vrši v danem narodu in v poedini državi. Nikakega dvoma pa ne more biti, da vrši naša kraljevska hiša, na čelu naš vladar kralj Aleksander najsvetlejši državotvorno funkcijo in da je za čustvovanje našega naroda vernost državi in narodu enaka spoštovanju našega vladarja. Osobito mi, ki smo tavalili stoletja v prisiljenem klečeplaztvu in spoštovanju do tujih, moralno in telesno korumpiranih vladarjev, čutimo danes dobroto kraljevstva, ki je zasidrano v narodni zgodovini in ki pojmuje svoj visoki vladarski posel kot ustavnost in v zvesto izpolnjevanje ljudske volje. Ker naš kraljevski dom ni importiran, ker ni slučajno izbran iz evropskih »vladarskih« hiš, ker poteka direktno iz jugoslovanskega državnega naroda in ker se dosledno vede v smislu najvišje državotvornosti, zato pozdravljamo vladarja, pozdravljamo njegovo delovanje in v skladu s tem njegovo rojstno obletnico, pri kateri mu želimo še mnogo let najsrečnejšega delovanja v prospeh jugoslovanske domovine.

V človeškem življenju 34. let ne pomeni veliko. Komaj da človek doraste in za kraljevski položaj predstavlja tak mladostna doba marsikatero nevarnost. Toda izredne izkušnje, izborna vzgoja ter vzori pravičnega, demokratičnega in ustavnega vladanja so dali kralju Aleksandru kljub mladi dobi vse vrline dobrega in modrega vladarja. Iz krogov, ki so mu blizu, zaznavamo, da čuva s posebno opreznostjo ustavo in voljo, ki jo izreka narodna skupščina. In če smo bili v marsičem nezadovoljni in ako nismo odobraval marsikatero koraka dosedanjih vlad, moramo odkrito priznati, da so vse te vlade bile zakonite in da so se formalno opirale na voljo, ki jo je narod pokazal pri zadnjih skupščinskih volitvah. Mi smo uverjeni, da bo krona igrala kakor doslej, tako tudi v bodočnosti vlogo, ki jo ji je poverilo jugoslovansko ljudstvo. Zastopala ga bo in mu izražala najenostavnejšo misel jugoslovanskega državnega in narodnega solidarnosti. Čim boljše bo krona izpolnjevala to veliko svojo nalogo, tem verneje bo ljudstvo, tem odkritejše bodo postajale njegove čestitke ob ujetih rojstnih obletnicah.

Mi svoj monarhizem spravljamo v zvezo z našimi najvišjimi državnimi in nacionalnimi idejami. Ker vemo, da ta monarhizem posveča vse svoje žitje in bitje taistim idejam, mu služimo verno in v tej vernosti gojimo ideje naše države in nacije same. Tako je pojmoval svoje kraljestvo srbski seljak, tako ga razumemo mi. Ob rojstni obletnici kličemo svojemu vladarju: naj živi, naj prospaja, naj napreduje naša kraljevina, naša država, naša nacija in na njenem čelu naš narodni kralj Aleksander!

Avguste Gouvain.

Dne 9. t. m. je bil imenovan za člana francoske akademije socijalnih in političnih znanosti gospod Gouvain, urednik za zunanje politični del pri listu »Journal des Debats«.

August Gouvain ni pri nas neznana oseba in kdor se kolikor toliko ukvarja s politiko, ve, kaj je pomenil za Jugoslavijo Gouvain med vojno, zlasti v času mirovnih konferenc in tudi še danes: on je bil edini, ki si je upal med možmi, ki so takrat kaj pomenili v političnem svetu, odločno se zavzeti za Jugoslavijo, kakor je to storil edino še Scotus Viator in Steed. Kaj je to pomenilo, razume samo tisti, ki je zasledoval v tem času pisavo antantnih listov.

In če se je zavzemal za Jugoslavijo August Gouvain, je to nekaj pomenilo, če ne za danes, pa za prihodnost. Gouvain namreč ni človek, ki piše danes tako, jutri tako: on gleda na ves razvoj s širokega zgodovinskega stališča in z očesom strokovnjaka, ki se ne da motiti od trenutnih kombinacij. Najboljši vzgled za to je sledeče

dejstvo: Gouvain je pisal dan na dan zunanje politične članke in ti članki obsegajo dobo od aneksijske krize do mirovnih pogodb. Njegove napovedi so se tako uresničile, da se je odločil, da izda vse svoje članke v posebni izdaji, ki izhaja pod naslovom »Europe au jour le jour«, do zdaj je izšlo 13 zvezkov. Poleg tega je urednik zunanje političnega oddelka pri sedaj izhajajočem delu »Zgodovina Francije«.

Avgust Gouvain je po svojem poklicu diplomat. Po dovršenih študijah je bil nekaj časa urednik pri »Journal des Debats« in je nato vstopil v službo kot glavni tajnik pri »evropski donavski komisiji«. Vendar je kmalu zapustil diplomatsko karijero in prevzel uredništvo zunanje političnega dela pri »Journal des Debats«, kjer opravlja to funkcijo še danes.

Kot našemu dobremu znancu in prijatelju mu lahko samo čestitamo na visokem, zaslužnem odlikovanju in izražamo željo, da nas ne pozabi v bodočnosti.

Mala matura.

Pred nekaj leti se je vršil po znanstvenih listih precej oster boj za in proti srednješolski maturi. Resni pedagogi so nastopili za odpravo mature in podprli svojo zahtevo s tehtnimi razlogi. Kakor pri vsaki novotariji, so tu-

di tukaj takoj vstali zagovorniki mature, saj je šlo za nekaj starega, posvečenega in tradicionalnega, kar je takorekoč zrastle s srednjo šolo. Reformatorki so se zlasti sklicevali na to, da ima moderna šola čisto druge cilje,

da mora predvsem presojati zmožnosti učenca in ne toliko mrtvega znanja, ki ga nakopiči v dnevih mature morda le za nekaj tednov. V tej smeri se je gibal ta prepri.

Sedaj pa čujemo hipoma, da bodo morali po najnovejših predpisih naučnega ministrstva delati nekako izpite — malo mature — vsi dijaki po dovršenem četrtem razredu srednje šole, če bodo hoteli vstopiti v peti razred. Naučni minister Pribečević je bil sam nekaj let profesorski suplent, zato pač ne moremo trditi, da bi bil izdal take predpise iz nevednosti in je imel gotovo najboljše namene, da bi dvignil kvaliteto naše srednje šole. Toda nekaj drugega je. Kakor vse naše centralistične naredbe, boleha tudi ta na njihovi skupni boleznii: prikojenosti za vso državo in je morda v eni pokrajini čisto umestna, v drugi pa postane naravnost neizvršljiva ali celo smešna. Kulturne, politične in gospodarske razmere v naši državi so po pokrajinah tako različne, kakor Afrika in Amerika ter Azija in Evropa. Gospod minister in njegov referent sta imela v svoji dobri volji morda pred očmi kaklo srednje šole v Piškepi ob obrobini Novega Pazarija ali pa morda še kje bolj proti jugu, kjer je sicer morda več toplega solca, a bore malo kulture v evropskem smislu.

Naj bo že tako ali tako, za naše slovenske šolske razmere je ta predpis nepotrebna nova obremenitev dijaštva in profesorjev. Dijak mora ob vstopu v srednjo šolo delati sprejemni

izpit, kjer jih takoj nekaj odleti. Drugo čiščenje se izvrši že v prvem razredu o božiču, ko zopet odfrči nekaj najslabšega materiala. Koncem leta so premetni izpiti in dijaki z eno dvojko morajo delati v začetku šolskega leta premetni izpit. Koliko pa se jih ponesreči do četrte šole! Le nekoliko resen profesor pozna svojega dijak v nekaj mesecih, da lahko presodi, če ima opraviti s sposobnim ali nesposobnim dijakom. Poleg tega pa gre dijak skozi pet ali šest proforskih rok, da se bo manjvrednim le težko izmuzniti. V tem oziru je tedaj bolj merodajna kvaliteta proforskega zbora nego dijaški material ki je v štiri letih lahko popolnoma očiščen vsake navlake. Pač pa bi četrti razred ne smel poznati premetnih in ponavljanih izpitov. Kdor tega razreda ne dovrši brez ovire, naj ga ponavlja ali pa se posveti drugemu poklicu. Mala matura pa je v naših razmerah neizvedljiva in nepotrebna tortura za pridno, delovno in sposobno dijaštvo.

Iz ravno teh razlogov je neumestna tudi matura v osmi šoli. Kdor se je prelokel skozi težave vseh predmetov zadnjih štirih let, ima gotovo nekaj znanja in sposobnosti. Če profesor ne spozna dijak tekom osmih let, ga gotovo ne bo presodil v četrte ure pred izpraševalno komisijo, kjer bolj odloča sreča kakor znanje in sposobnost.

Gospod naučni minister uvaša »malo« maturo mesto da bi odpravil tudi »veliko« ...

Politične vesti.

Velikosrbska nevarnost in demokratska desnica.

V politiki so iznenadenja na dnevnem redu. To resnico smo začutili posebej sedaj, ko je Pašić ostavil demokratsko stranko na cedilu in kaj uspešno napeljal svoje niti tako daleč, da sestavlja povsem homogeno, to se pravi čisto radikalno volilno vladno. Kdo gleda početje tega voditelja radikalne stranke, mora priznati, da je postopal napram demokratski stranki z veliko mero odkritosrčnosti in s skoro nerazumljivo lojalnostjo. Njegove politične spletke, ki so dovedle do tega, da je krona poverila sestavo volilne vlade samo radikalni stranki, so logične. S stališča radikalne politike so dosledne in pametne. Vprašanje je samo, kako to sedaj nastopala desnica demokratske stranke. V tem oziru nam lahko nudi nekaj predznanja uvodnik, ki ga je obelodanilo včerajšnje »Jutro«, ki izzveni v stavku, da je akcija za srbskohrvatski sporazum srečno končala z režimom velosrbskega radikalizma. Ne vemo, ali tiči za tem uvodnikom zlobnost ali bedastoča. Opravičiti ga moremo samo neodgovornemu človeku, nikakor pa političnemu uvodničarju resnega lista ob resni notranje - politični situaciji. Toda ta uvodnik ni pomemben radi lažne zveze med prizadevanji jugoslovanskih patrijotov in med novo velosrbsko vladno, marveč radi priznanj, s katerimi so demokratski desničarji končno pritrtili naši stari trditvi, da so bili rajši v zvezi z najhujšimi predstavniki velosrbskega radikalizma, kakor da bi se naslonili, ali da bi ponudili svojo pomoč tistim plemenom v naši državi, kojih »plemenski cilji se dajo uresničiti le v jugoslovanski ureditvi Jugoslavije. Če so pred-

stavniki velosrbskih idej bili zadovoljni z dosedanjim demokratsko koalicijsko le z vidovdanske ustavo, pomeni to toliko, kakor da so demokratski hlapi in vidovdanska ustava služili njihovim velosrbskim zahtevam. To je edino pravičen sklep iz »Jutrovega« priznanja velosrbskih stremiljen radikalne stranke in iz dosedanje koalicijske demokratske z radikalno stranko.

Velosrstvo na pohodu.

Znano je, s kako besnostjo so opljučali demokratsko desničarji na vse trude in zamisli jugoslovanskih javnih delavcev, na zagrebški kongres in na prizadevanja, zbližati razdvojene brate Srbe in Hrvate. Njihovo časopisje je dan za dnevom poročalo lažne vesti, ironiziralo in klevetalo. Šele danes, ko je radikalna stranka dobila mandat volilne vlade, so se ti poborniki jugoslovanstva spomnili, da biva v jugoslovanski državi velosrbska stranka, da obstoja plemenska stranka in celo tala, ki bo imela nekaj časa celo usodo države sama v rokah. Ali ni s tem izrečena najhujša obsodba Pribečevićeve politike naslanjanja na radikalno stranko »jugoslovanska« politika podpiranja največje in najopasnije plemenske stranke v Jugoslaviji! Kaj so slovenske stranke in kaj je končno hrvatski blok proti homogeni, disciplinirani, idejno fanatično zagrizeni velikosrbski radikalni stranki! Svojo dosedanje zavzečnicu imenuje »Jutro« reakcijo in baš to reakcijo je »demokratska«, »napredna«, »jugoslovanska« stranka podpirala do včerajšnjega dne. To velikosrbsko reakcijo je podpirala v naši novi državi edino demokratska stranka pod »dalekovidnim« vodstvom Pribečevića. Hrvatsko vprašanje je bilo najplemeni-

tejšo orožje, s katerim bi bila resnično jugoslovanska in demokratska stranka lahko naskočila velosrbske pretenzije in pristigla krila velosrbski prepotenci v jugoslovanski državi na dobro Hrvatov in Slovencev. Toda spričo nežne skrbi za vladne jasi so ti politiki pozabili na jugoslovansko orijentacijo in na hrvatsko vprašanje ter njega providencijsko važnost za omejitve velosrbskega vpliva v naši državni centrali. Tak je sklepni račun dosedanje radikalno demokratske koalicijske!

Načini nastavljanja državnih uradnikov.

Marsikdaj zastane pero in človek pomisli, ali bi ne napisal ogorčenega stavka o tem in onem koruptnem pojavu v našem narodnem telesu. Narodna država smo in težko smo se osvobodili. Naša največja skrb bi morala biti, da jo čuvamo in da jo dvignemo do čim večjega ugleda. Toda take misli hitro bežijo pred pojavi neusmiljene korupcije, ki se bolj in bolj zajeda v naše celokupno javno življenje. Ti pojavi so takšni in toliko, da jih ne moremo, ne smemo prezreti, kajti ravno domovinska ljubezen nam narekuje, da jih čimprej odstranimo iz našega javnega življenja in da se čimprej vrnemo na pota poštenega in stvarnega javnega dela. Take misli vstajajo človeku pri vsakem konkretnem pojavu korupcije in nespo sobnosti. Primer za to so nam prinesli zadnji dnevi. V Beogradu so predvčerajšnjim aretirali činovnika ministrstva pravde, nekoga Branka Kotlariča, bivšega portirja, ki je izvršil v hotelu »Bristol« nad nekim francoskim potnikom čisto navadno tatvino. Ta slučaj nas zato tako boli, ker iz njega izhaja, kake osebe se postavljajo pri naših centralnih ministrstvih in kako tamkaj pašuje partizanstvo. Bivši hotelski portirčinovnik pravosodnega ministrstva in le povrhu notoričen tat! Sedaj pa se spomnimo na številne naše uradnike izpred svetovne vojne, ki so slučajno delovali na Dunaju, v mislih imamo ravno v »Slov. Narodu« omenjenega uradnika zunanega ministrstva dr. Šublja, ki ga je zunanjo ministristvo odklonilo in še veliko drugih naših ljudi. Koliko je bilo poštenih in dobrih oficirjev, slučajno Slovenci ali Hrvati, ki so morali pretrpeti smešna sumničjenja in žaljiva ponižanja in ki so se po večini upokojili z mizerno plačo. — Vzeli so jim možnost, posvetiti njihovo oficirsko zvestobo in sposobnost novi, narodni državi. Naše najboljšie osebe so zapostavljali, v Beogradu pa nastavljajo tatove in nespodobneže po ministrstvih. Tudi to poglavje bo našlo nekoč svojega dokumentarnega zgodovinarja.

Madžarska se oborožuje.

»Politika« poroča iz Budimpešte: Dočim se beograjski politiki brezbržno posvetojujejo, kako bi rešili ministrsko krizo, se čuti tukaj živahno delovanje madžarskega generalnega štaba in vojne ministra, da se madžarska vojska čimprej in čimbolje pripravi. Zanimivo je, da Madžari javno pripovedujejo, da ne priznavajo mirovnih pogodb in da bodo kmalu z orožjem v roki določili nove meje. Madžarski se je v zadnjih letih posrečilo nabaviti si v Avstriji in Nemčiji velike množine streliva. Nakupili so tudi v Nemčiji več velikih trolnic, ki jih bodo prenesli na Madžarsko in tamkaj izdelovali razni vojni material. Madžari posvečajo posebno veliko pažnjo letalstvu.

Nedeljski pomenki.

XIII.

Med volitvami.

Komaj so minile ljubljanske občinske volitve, že stojimo skoro neposredno pred volitvami v narodno skupščino in morda takoj nato zopet pred ponovnimi volitvami v ljubljanski občinski svet. Še nepolitiku bi se moralo zmešati od teh neprestanih volitev, a kaj šele politikom, njihovim agitatorjem in zlasti pa strankarskim blagajnikom, ki še danes ječe pod pezo neplačanih računov, a se jim obetajo že novi, najtežji atentati na prazne, ali pa vsaj močno izsušene blagajne.

Edini, ki se morda na tihem veseli tega zamotanega političnega položaja, je gospod Govekar. Kakor hitro je mož zavohal, da je poklonil g. Praprotnik težke milijončke v kulturne, seveda kulturne namene naših mladincev, mu ni bilo več obstanke med »liberalci«, na katere je še včeraj prisegal in jo je urnih krač popihal med »Jutrovce«, da ja ni česar ne zamudi. Brihtna glavica si je mislila: »Tavčar je star, Triller je star, torej kaj naj še pričakujem od njih. Bodočnost je med mladini, ti imajo danes v rokah vso moč.« Računal je dalje z vso gotovostjo, da imajo Bolčev ata ljubljansko županstvo najmanjše že v rokah, Žerjav je minister, Praprotnik bogat, zato je politična situacija na dlan. Pa to pot se je hudo urezal. Za župana niso bili izvoljeni Bolčev ata in mož je že listal po svojih nekdanjih podlistkih v »Slov. Narodu« ter pripravil primerno toaletto za zopratno pot k

— dr. Periču. Sedaj pa kar naenkrat ta kriza. Kar oddahnil se je. Peričeva izvolitev, še bolj pa potrditev visi še daleč, daleč v zraku in čeprav je Žerjav za enkrat odletel, nič ne de: Pašić je Pribečevićev prijatelj. Pribečević Žerjavov, Žerjav pa Govekarjev, torej še ni vse izgubljeno. Tja do Velike noči se mu torej k dr. Periču še ne mudi, med tem se pa zgodi lahko še marsikaj in časa za primerno orijentacijo je še več kot dovolj.

Govekar je pa menda tudi edini, kateremu je prišla ta vladna kriza prav, saj vsi drugi, z največjimi zabavljači vred, se menda že danes praskajo za ušesi pred nedoglednimi posledicami. Ne mislimo tu ravno na uradništvo, ki so imeli pragmatiko in zlato valuto po Reiserjevji zaslugi že do malega v žepu, a kako naj se veseli te krize n. pr. tudi g. Bernot, ki je vlek iz Beograda prav čedne vsotice, vkljub temu, da ni bil nikdar izvoljen. Kako naj se veseli te krize n. pr. Ribnikar, ki ve, da so mu vsled te krize štete ure. Za Žerjava je kaj drugega. On se bo preselil enostavno v banko, in stvar bo opravljena, a Dolfo bo ostal na »dlici«. Enako bo z nešteitim drugimi možgani.

Pa to so končno privatne zadeve posameznikov, katerih se dostojen človek ne dotika. Širša javnost že danes zanima kopica volitev, ki nas čaka v prihodnjih mesecih in pa volivna gesla, ki se bodo izdala. Nesporno je dejstvo, da so vsa dosedanja volivna gesla že ob vso moč. Demokratična in socijalna je

danes že prav vsaka stranka prav do še neustanovljene Sušteršičeve »katoliške ljudske stranke«; beseda »protidržaven« ima danes že priporočljiv značaj itd. itd. Na vsak način bo treba torej poiskati popolnoma novega orožja in navali z njim na nasprotnika, toda karkoli pogledamo, vse je že obglodano, izrabljeno in skrhano do banalnosti. Ne, še ena krilatca je, ki je še ni izvolila dolsele še nobena stranka. Če bi bil politik, bi jo zaupal seveda svoji stranki, da bi jo zavihlala v odločilnem trenutku ter z njo pobila vse nasprotnike, ker pa nisem pristaš nobene stranke ter so mi vse enako ljube in zoprne, izročam to krilatco na slepo srečo vsem strankam. Ta krilatca je namreč — volilni gulaž.

»Beogradski dnevnik« je nekoč, ko je bil še osebno glasilko g. Pribečevića, zapisal, da so volivci po ogromni večini čisto navadna teleta. Morda se je izražal res nekoliko predrastično, če pa vso stvar natanko premislimo, moramo pa vendarle priznati, da je igral in bi še igral volilni gulaž pri velikem delu volivcev precej važno vlogo, najbrž celo odločilno. Našim volivcem je torej na volivnem gulažu gotovo zelo mnogo ležeče, zato se ga je nakuhalo včasih na stotine kotlov. V velikem interesu vsake stranke je, da zato nastopi pri prihodnjih volitvah zopet z volivnim gulažem, kar stori to pot tem lažje, ker bo to najcenejše agitačno sredstvo.

Ne vem kdaj in ne vem katera izmed slovenskih političnih strank se je prva izjavila za volitve s kroglicami, a to je gotovo, da so kroglice vzele nam volivcem izpred nosa volilni gulaž.

Včasih je natepla politična stranka v svojo agitačno pisarno volivce, jih pogostila z gulažem in pivom in med tem, ko smo se mi gostili, so nam lepo napisali glasovnice, pa smo jih nesli na volišče. Ej, kako lepo je bilo nekoč... A danes? Iz same gole skoposti in samogoltnosti smo uvedli kroglice, tako da so gulaži odpadli kar sami od sebe, kajti pred skrinjico se še danes vkljub gulažem še vsak lahko premisli in bi se torej strankam res ne rentirali več.

Priporočam torej tajnikom posameznih političnih strank, da se čim prej odajo v našo licejko ter iz starih časopisov ugotovijo, katere stranke so glasovale za volitev s kroglicami ter jih nato brezobzirno razkrinkajo široki javnosti, ki bo šla pri prihodnjih volitvah nedvomno strnjeno v boj proti vsem protidržavskim strankam. Zopetna uvedba volivnega gulaža bi bila pa ena najpotrebnejših in najsimpatičnejših programatičnih točk za vse res ljudske, socialne in demokratske stranke.

PAVEL DEBEVEC:

Ada Poliakova.

Ne samo, da je Ada Poliakova ena izmed najmarkantnejših gledaliških osebnosti, kar jih je slišala Ljubljana, tudi ostali veliki svet jo šteje med prve med oni mali krožek izvoljenih, kjer v izražanju preneha materija in ostane samo še čista, absolutna umetnost. Ko ne opazimo tehničnega umetničenja in samo še doživljanja. Ko nam je vsaka njena beseda, vsak njen ton razodetje.

In zdi se mi, da moremo ravno te največje umetnike deliti v načinu njihovega podajanja v dva dela. V one, ki sugestivno pristijo poslušavca, da doživlja z njimi — potem pa v tiste, ki ga neposredno prepričajo. Najboljši primer za prve je nedvomno Michael Bohnen!

Vseskozi samo sila, nepremagljiva moč, da klonimo glave pred velikansko konstruktivnostjo. Da občutimo čisto razločno: ne — ne more — temveč ne sme — biti drugače!

Nasprotno pri Adi Poljakovi! Ta je med onimi nežnimi, ki neposredno prepričajo. Kateri bi božali, s katero bi jokali. S katero bi čutili in jo razumeli tudi v trenutku, ko bi se kot Salome igrala s krvavo glavo nedolžnega Jochanaana. Da bi obrnili, kakor Hasenclewer problem in dejali: »kako je mogel biti Jochanaan tako slab, da ga je dala dobra Salome umoriti!«

Rojena je Ada Poliakova v Petrogradu kot hči uglednega lastnika dveh velikih časopisov. Obiskovala je gimnazijo in se šele razmeroma pozno posvetila gledališki karijeri.

Kakor tako mnogo pametnih roditejev, so bili tudi njeni odločno proti temu, da bi šla h gledališču in ji vsled tega odklonili vsako podporo za študiranje, v dobri nadi, da jo to odvrne od nesrečnega namena.

Toda ne. Poiskala si je na svojo pest službo v pisarni in iz svoje plače si je plačevala na skrivnem učitelja.

Gospodarstvo.

Prodaža praznih pločevinastih škaflije. Komanda vojnega okruga v Varaždinu bo prodala dne 18. decembra t. l. ob 10. uri dopoldne okoli 5000 praznih pločevinastih škaflije od predececa in mesnih konzerv. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Gremilji trgovcev v Ljubljani namajna svojim članom sledeče: Davčna administracija v Ljubljani ne razporeja več plačilnih nalogov za različne davke, ampak samo razglašuje v Uradnem listu, da so predpisani davki v vpogled davčnim obvezancem skozi 15 dni, in da imajo prizadeti pravico pritožbe skozi nadaljnjih 15 dni. Na ta način pa davkoplačevalec je težko obdržati evidenco o zapadli plačilnosti davkov in mu narasajo nepotrebnih stroški. Priporočamo vsem trgovcem, da zaprosijo za vsak davek prepis davčnega predpisa. Stroški za to so tako malenkostni, da ne pridejo v nikak poštev proti škodi, katero trpi davkoplačevalec, če nima evidence o predpisanih mu davkih.

Dnevne vesti.

SLUŽBODAJALCEM V SLOVENIJI IN DALMACIJI.

Volitve v »Pokojniški zavod za namščence« v Ljubljani so pred durmi.

Pokojniški zavod, v katerem so obvezno zavarovani zasebni in deloma javni (ne državni) namščenci in kofeji člani so tudi njihovi službodajalci, le imenitno važna socialna ustanova, katere namen so osiguranje starostne prehrane in na podpre vdov, sirot, brezposelnih in bolnih namščencev.

Pokojniški zavod v Ljubljani, kjer se delokrog se razteza na Slovenijo in Dalmacijo in ki se bo verjetno razširil na celo kraljevino, poseduje že danes ogromno imovino, ki se bo v par letih povečala na približno pol milijarde kron. Imovino tvorijo premije, ki jih redno plačujejo deloma namščenci, predvsem pa njih službodajalci.

Z gotove strani se že del časa deluje sistematsko na to, da pride gospodarstvo v tej velevažni instituciji v roke eksponentov gotove klike, ki bi imovino zavoda izrabljali v svoje partizanske gospodarske namene.

Proti tem naklepom so se službodajalci združili v enotno nepolitično gospodarsko fronto.

Svarilo službodajalcev, da ne naselejo gotovim ljudem, ki izrabljajo neinformiranost javnosti, pod raznimi strokovnimi imeni agitirajo za svojo strankarsko kandidatno listo.

Konferenca upraviteljev narodnih gledališč. V četrtek se je začela in pa v petek nadaljevala konferenca upraviteljev narodnih gledališč v Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Skoplju in Mariboru. Po daljši debati je bil sprejet predlog, naj bi se v državni proračun za gledališča postavili le izdatki za plače dočim naj bi se ostali izdatki krili iz tekočih dohodkov. Danes so se udeleženci kongresa posvetovali, kako naj se v zmislu sprejetega predloga razdeli vota, ki jo predvideva proračun, med posamezna gledališča.

Pokojniški zavod za namščence. Volitev delegatov je razpisana na

Kljub ne ravno priletnim pisarniškim poslom je absolvirala konzervatorij z odličnim uspehom in leta 1914 se je prvič predstavila ravnatelju »Muzikalne drame«.

Tedanj ravnatelj Sevastijanov priporoča o njeni izredni skromnosti, ki jo boječnosti pri tem prvem nastopu pri katerem pa je bilo vendarle mogoče spoznati njen nenavaden talent. Glas pa, da je bil še glasek, mal, toda neskončno lep in izrazit.

Obdarjena še z veliko muzikalnostjo, ji ni bilo težko, uveljaviti se že pri prvem poskusu.

Potem je pričela njena karjera. Kot prvo partijo je pela Zunico (Quo vadis! Opera od Nuges) potem Tatjano (Onegin), Mimi-Boheme in Aldo. Vse z velikanskim nepričakovanim uspehom.

Po nesrečni ruski revoluciji je odstopovala v Odoso, kjer je bila angažirana na mestnem gledališču. Odtam pa je odšla leta 1920 v Zagreb, bila je tam angažirana, gostovala pa tudi v Beogradu.

Malda umetnica je zbujala občo pozornost in povabili so jo tudi Italijani. Pela je v Neapolju Manon, v Bologni pa Eno. Nadalje v Cairi Margaretto (Faust), Manon in Neddo - Pagliacci.

Potem je gostovala na Dunaju (Volkoper) v Butterfly, Faust-Manon in je odšla potem v Trst. V Trstu je pela Luizo itd.

Eden najzanimivejših njenih znamenitih koncertov je bil zadnji umrlega dirigenta, velikega Nikitscha. Z njim je pela v Berlinu, kjer je navdušeno proslavila slovensko glasbo.

Kmetijski tečaj. Tekom meseca januarja in februarja 1923 se vršijo na drž. kmetijski šoli na Grmu sledeči trodnevni tečaji za praktične gospodarje: 1. Kletarski tečaj dne 18., 19. in 20. januarja, 2. sadjarski tečaj dne 12., 13. in 14. februarja in 3. tečaj za pridelovanje in umno uporabo krme, dne 19., 20. in 21. februarja prih. leta. Tečaji so teoretični in praktični ter se pri njih gospodarji lahko v dotični stroki dobro poučijo. Ker je pouk zelo važen, je želeli, da se ga udeležijo čim več gospodarjev. Oddaljenim, revnim gospodarjem se dovoli prispevek v hrani na zavodu. Kdor tega želi, mora se izkazati s potrdilom županstva. Priglasitve sprejema ravnateljstvo drž. kmetijske šole na Grmu, p. Novomesto in sicer za 1. tečaj do 31. decembra t. l., za 2. in 3. tečaj pa do 20. januarja 1923.

Tihotapstva dinarjev se množe v vedno večji meri. Dinarji se izlito tapljajo zlasti v Avstrijo in Madžarsko. Zato je odredilo finančno ministrstvo, da morajo obmejni organi strogo preiskati vse potnike.

dan 5. febr. 1923. Imeniški volilcev so razporejeni od dne 19. dec. 1922 do 2. jan. 1923, reklamacijski rok določen do včetrš 2. jan. 1923. Kandidatne liste, ki so pri volilnih komisijah na razpolago, je treba vložiti do 2. jan. 1923 dopoldne do 10. ure. Razglas bo objavljen v Ur. listu za Slovenijo in v Dalmatinskem Glasniku.

Errata corrige! V včeršnjem podlistku »Pevski koledar« se pomotoma glasi, da stanejo karikature-rz-glednice 70 par odn. 250 din. Pravilno se glasi: rzglednica 75 par, vse štiri 3 din.

Nove peči »Univerzala« se kurijo z žaganjem, premogovim prahom, česlom, šoto itd. ali pa z drvin, premo-gom itd. Deseturno gorenje žaganja ne stane niti eno krono, pri debelem gorivu 50 odstotkov prihranka. Gore ne prestando od 8 do 16 ur, po velikosti. S temi peči je doseženo največje štedenje. Naročila sprejema trgovina z železino St. Zargi in Komp., Ljubljana, Martinova cesta 15.

5000 kron vredno kolo je bilo ukradeno posestnikovemu sinu V. Kunstelju na Vrhniki.

Ljubljana.

Svetosavska proslava. Izobraževalno društvo »Bratstvo« proslavi tudi letos srbskega prosvetitelja Sv. Savo s svečano akademijo, ki se bo vršila dne 27. jan. t. l. v Narodnem domu in na katero opozarjamo vsa bratska društva z uljudno prošnjo, da na ta dan ne pri-rejajo kakih drugih prireditvev. Spored in podrobnosti objavimo v kratkem. — Odbor.

Razstava slik. Z današnjim dnem je pri trvdri K. Tili na Kongresnem trgu 8 stalna prodajna razstava umotvorov naših umetnikov. Ogledovanje je brezplačno in brezobvezno. Ljubitelji umetnosti se posebno opozarjajo na to, da so umetniki za to otvoritveno prodajno razstavo določili za svoje proizvode najnižje cene, tako da je sedaj najugodnejša prilika za nakup umetnin. Tvrdrka Tili bo dobavljala vse

Spominjam se, da se berlinski kritiki še danes prerekajo o njenem nad vse originalnem pojmovanju Musorg-skijevih »Otroških pesmi«, katere je tudi Ljubljana čula od nje v tako vzor-nem proizvajanju.

Nesporno velik je tudi njen talent za jezik, ki ji omogoča, da študira vse vloge v originalnem jeziku. Čital sem kritike, kjer jo hočejo napraviti za rojeno Italijanko, drugi zopet pravijo, da je vse prej, samo Rusinja ne.

Ada Poliakova pripoveduje, kako težka je bila pot navzgor, kako veliko je bilo treba težkega dela, predno si je priborila to mesto med umetniki, ki ga zavzema danes. O razvojni - vzgojni poti mladih talentov ima čisto svoje, jasne nazore: »Če bi šla moja hčerka kdaj na gledališča, mora po absolutoriju teoretičnih študij za par let v zbor! Na prvi pogled in za lajka nekoliko čudno mnenje, ki pa vsebuje veliko resnice in koristi!«

Nadalje pravi, da navzgor dejstvu, da je pela po tako mnogih in različnih gledališčih, da je bila skoro po celem svetu in pela z najrazličnejšimi pevci — se nikjer ni naučila toliko, kakor v dobi skupnega angažmaja s Šaljapinom, s katerim je pela Don Carlosa (Verdi) in Meisistofela (Boito).

O jugoslovanski glasbi sodi ugodno, priznava visoko stanje gledališč. Na vprašanje, kako ji ugaja Ljubljana, odgovarja: Vidite, kadar se vozim s svojimi gostovanji v Ljubljano, takrat mi je, kakor, da se vračam domov!

potrebščine za umetnike in tehnike ter je vse blago že na potu, katero bo pa mogoče pri carinarnici prevzeti šele takrat, ko bo ukinjena prepoved uvoza. Pač pa ima že sedaj v zalogi Mussini-jeve in Schoenfeldove barve ter prvo-vrstne paste. Umetniki, ki so udru-ženi, dobe potrebščine z znatnim po-pustom.

Plemenit dar. Gospa Antonija Gogola je doravala za Dečji dom 100 dinarjev mesto venca na krsto gospe Grošljevi.

Ogenj je izbruhnil včeraj zvečer okrog 9. ure v neki hiši na lžanski ce-sti šte. 24. Čuvaj na Gradu je avizi-ral požar s topovskim strelom, naka-r je takoj odhitelo mestno gasilstvo na li-ce mesta. Natančnejše poročilo priob-čimo v prihodnji številki.

Perilo in obleka, to menda sedaj najbolj diši raznim uzmovičim. — V slaščičarni »Federle« Pred Škofijo 5 je bil ukraden zavitek v katerem se je nahajal rujav ženski plet, par rujavih otročjih čevlčkov, 1 moški ovrtnik, 2 bela žepna robca ter 2 porcelanasti punčki v skupni vrednosti 1260 kron. — V stanovanju carinskega uradnika Viktorja Kregarja na Starem trgu 16, je nekdo vlomil in odnesel 10.000 kron vredno moško obleko.

»Mica Kovačeva« se je pojavila v osebi Fr. Pogačnika v Flegarjevi go-stilnici na Zaloški cesti. Izpil je dve četr-tinki vina, pojedel dve pečenki in dva kruha. Ko pa je bilo treba plačati, je rekel, da je denar izgubil. Gostilničar-ka je »Mico Kovačeva« izročila poli-ciji.

Nesrečen padec. Včeraj popoldne ob 2. uri je v Prešernovi ulici neki, približno 30 letni ženski naenkrat po-stalo slabo, vsled česar je tako nesre-čno padla na tlak, da si je izbila par prednjih zob. Ponesrečenko so odnesli v bližnjo vežo, od tam pa so jo odpe-ljali z rešilnim vozom v bolnico.

Na smučeh v švicarskih alpah. V kino »Ideal« predvaja se v ponedeljek torek in sredo t. j. 18., 19. in 20. dec. t. l. zelo zanimiv film »Na smučeh v švicarskih alpah«. Film je prava dovr-šenost posnetkov narave in smučar-skega športa. Med prvovrstnimi smučar-ji zastopani so dr. Baader, Schnei-der in dr. Villinger, ter se obisk pripo-roča občinstvu, ki se zanima za narav-no krasto sploh, posebej pa še vsem športnikom. Predvajanje se vrši kakor običajno ob 4., pol 6., 7. in pol 9. uri zvečer.

Samo še danes se predvaja v kino Tivoli I. del prekrasne in napete drame v treh delih, Indijski grobni spo-menik. Po splošnem mnenju eden naj-lepših filmov, ki so se predvajali do sedaj v Ljubljani.

Maribor.

Mariborska porota. Dne 17. sept. se je vršila v gostilniških prostorih Marka Godine veselica, na kateri so se, kot običajno, vsled preobile pijače fantje stegli med seboj. V veliki gostil-niški sobi je udaril oženjeni Maks Za-lk z nekim kolom Matijo Jakšiča s ta-ko silo po glavi, da je Jakšič čez pet dni umrl. Zalk se je izgovarjal s silo-branom, vendar je bil radi prekorače-nja silobrana obsojen na 11 mesecev poostregega zapor. — V petek se je zagovarjal pred poroto Ivan Stuhec iz Murščka, ki je kot sekvester imovine Friderika Probstja v Kapli in Ivana Veberja v Čošnjevcih zakrivil razne go-ljušije in uradne poverbe. Obsojen je bil le glede goljušije na poldrugo leto ječe.

Dve 80.000 kron vredni konjski prsni oprmi sta bili ukradeni iz zakle-njenega konjskega hleva Kosta Krsti-ču v Mariboru.

Nesreča. V torek okoli pete ure sta se spasilila konja nekega kmeta, ki je vozil po Vrtnarski ulici proti Meljski, pred avtomobilom, ki je prihajal na-sproti. Konja sta zdivila proti jarku, kjer sta padla. Pri tem se je enemu zlomila noga, vsled česar so ga morali takoj pobiti.

Celje.

Proslava kraljevskega rojstnega dne danes v nedeljo, 17. decembra se vrši v Celju ob pol 9. uri s slovesno službo božjo v cerkvi sv. Danijela. Po cerkve-nem opraviilu sprejema g. okr. glavar do 11. ure čestitke na okr. glavarstvu. Prebivalstvo je pozvano, da razobesi na svojih hišah zastave.

Trgovine v Celju bodo danes v ne-deljo 17. t. m. od 8 do 12. ure dopoldne odprte, ker je nedelja pred Božičem.

Mestno gledališče v Celju. V torek 19. in sredo 20. t. m. se predstavlja praviljena mladinska igra z godbo in baletom v 4 dejanjih »Krojaček juna-čke«. Pričetek ob 20. uri.

Ljudsko vseučilišče v Celju. V torek 19. t. m. se začne I. tečaj za razgovarja-nje v hrvaškem in srbskem jeziku. Vo-dil ga bo g. učitelj Radić vsak torek od 19.—21. ure. Vpisovanje se vrši v torek 19. t. m. od 19 do 19. in pol ure v risal-nici meščanske šole. Za tečaj je odmer-jenih 16 ur.

Smučarski klub se namerava osno-vati v Celju.

Nogometna tekma se vrši danes v nedeljo ob pol 2. uri popoldne na igrišču pri »Skalni kleti« med »SK Hermes« Ljubljana in celjskimi »Atletiki«.

Mestni magistrat celjski objavlja razglas, v katerem pozivlja na podlagi dopisa komande vojnega okrožja Celje vse kemike, bivajoče na mestnem teri-toriju, da se osebno zgledajo na mestnem magistratu v sobi št. 9 najdalje do 22. t. m. med uradnimi urami od 9.—12. ure dopoldne.

Novo industrijsko podjetje. Ob dr-žavnih cestah med Celjem in Levcem je se-danjih posest. g. Jošt vodni mlin preu-redil in povečal na parni pogon. S tem bo ustrezno tamošnjim posestnikom, ki so morali ob času suše voziti žito v mlin po cele ure daleč. Ta mlin pa bo zdaj zadostoval vsem zahtevam.

Vojni invalidi, vdove in sirote. Celjsko poverništvo splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot je iz zne-ska 24.000 K, ki ga je prejelo društvo od Osrednjega odbora kot delež mono-polske uprave in iz svojih prihrankov 6.000 K, ki so ga društvu volili razni dobrotniki, osnovalo fond 30.000 K, ki se bo uporabil za obdaritev najubožnej-sih članov ob Božiču. Prošnje za pod-lagovnički, oziroma izročiti pisar-ni organizacije, Ozka ulica v Celju, in sicer najdlje do včetrš 22. t. m. vsak dan od 9. do 12. ure in od 2. do 4. ure. V prošnjah je v kratkem opisati dru-žinske in premoženjske razmere, šte-vilo in starost otrok, višino priporpane delazmožnosti in točen naslov. Vsaka prošnja mora biti potrjena od občinskega urada in orošnje postaje, da od-govarja resnici. Pozneje vlozene proš-nje se ne more upoštevati. Podpore do-be samo člani celjskega poverništva. Odbor.

Sokolstvo.

Dramatični odsek Sokola Mosto priredi v nedeljo, dne 17. decembra 1922 v svojih društvenih prostorih na Selu, veselico v treh dejanjih »Stari grehi«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Gledališče in glasba.

Proslava 50 letnice Glasbene Matice se vdeležijo zastopniki ministrstva prosvete inšpektor muzičkog oddeljenja g. Marko Car, ki se je včeraj v spre-mstvu ravnatelja Mateja Hubada podro-bno ogledal konservatorij Glasbene Ma-tice. Dalje je došel zastopnik pevskega društva Stanković iz Beograda. Nav-zoči bodo: zastopniki Kola, Lisinskega in drugih glasbenih korporacij iz Za-greba. Število deputacij, ki so došle de-loma že včeraj, deloma pa danes zjut-raj iz Slovenije, je zelo veliko.

Današnji spored proslave 50-letnice Glasbene Matice v Ljubljani je sledeči: a) Izredni občni zbor ob pol 11. dop. v Filharmonični dvorani. b) Koncert pevskega zbora Glasbene Matice ob 4. uri popolne v Unionski dvorani. c) Komerz ob 8. zvečer v Filharmonični dvorani. Vrši se pri pogrnjenih mizah. Sodeluje godba Dravske div. oblasti in pevski zbor Glasbene Matice. Vabljeni so vsi prijatelji Glasbene Matice. Na komerzu se dobijo mrzla jedila in pi-jače.

Spored koncerta pevskega zbora Glasbene Matice, pod vodstvom kons. ravnatelja g. Mateja Hubada, je slede-či: Anton Foerster: Z glasnim šumom s kora, dr. Fr. Kimovec: Izgubljeni cvet, dr. Gollmirek: Tam na vrtni gredi, Oskar Dev: Svatba na poljani, Stanko Premrl: Pesem žerjavov, Emil Adamič: Zaman pod oknom, mešani zbori. Ri-sto Savin: Še ena, P. Hug. Sattner: Arja Marije iz oratorija Assumptio, L. M. Škerjanc: Pomladne noči, dr. O. Krek: Tam zunaj je sneg, samospevi, poje g. Pavla Lovšetova. — Anton Foerster: Ljubica, Anton Lajovic: Po-mladni spev, Ples kralja Matjaža, Lan, mešani zbori. Fran Vilhar: Mornar, Janko Ravnik: Melanholija, dr. Benja-min Ivavic: Menih, Fran Gerbič: Pol-dem na prejo, samospevi, poje g. Julij Betetto. — Emil Adamič: Mlad junak, Matej Hubad: Gor čez jezero, Josip Pavčič: Lenka, Emil Adamič: Ne ma-ram tebe, Stevan Mokranjac: XI. ruko-vet srbskih narodnih pesmi iz Kosova: a) Pisaše me, Stane, b) Crni goro, cr-ni sestro, c) Oj Lenko, Lenko, d) La-lugere. — Občinstvo opozarjamo, da je pričetek koncerta danes točno ob 4. uri popoldne. Vstopnic vseh vrst je še do-volj na razpolago. Iste se bodo proda-le danes od 8. do 1. ure dop. v Matič-ni knjigarni, od 3. ure dalje pa pri kon-certni blagajni v Unionu.

Marionetno gledališče: v nedeljo, 17. t. m. ob 15. in 18. uri: »Tri želje« in »Začarani princ«.

Operni libreti, »Mefistofeles«. Pravkar je izšel peti zvezek opernih libretov: »Mefistofeles«, opera v štirih de-janjih s prologom in epilogom. Besede in glasbo zložil Arrigo Boito, prevedel Ivo Šorli, 48 strani — cena 3 Din. Li-breto te opere, kakor tudi drugih do-sedaj že izšlih se dobivajo v Zvezni ti-skarni v Ljubljani (Wolfova ulica). Raz-prodajalcem običajen popust. V raz-prodaji so tudi pri blagajni v operi in pri opernih biljeturh.

Pevsko pismo.

Dragi prijatelji! Na Tvoja pogosta in ljubezniva pisma moram vendarle enkrat odgovoriti, saj čakaš odgovora že nad pol leta. O našem pevskem po-kretu si sicer kolikortoliko informiran iz časopisja, pa te vendar moram opo-zoriti na to in ono. Spominjaš se go-tovo še časov pred vojno, v katerih sva ponovno premišljevala rakovo pot naših pevskih enot. Njih delovanje je obstajalo — z malimi izjemami seveda — v prirejanju veselice in zabavnih ve-čerov, maskarad in tingtanglov, na katerih je bila petju odkazana le po-stranska vloga. Za zabavo se je šlo v prvi vrsti. In danes? Kakšen prevrat! Ne samo pevska društva v mestu, tudi na deželi resno goje petje in prireajo popolnoma dostojne pevske koncerte z vzporedi, na katerih vidiš zbere iz novejših slovenske in jugoslovanske zborovske literature. Iz odborov naših pevskih društev so se ločile prostovoljno ali neprostovoljno starokopitne buče, zaljubljeni v ono rodoljubsko tuljenje, ki je slovensko pesem le pro-faniralo. Dosti je sicer še starih častiljivih pevskih veteranov, ki so se pri-lagodili novemu pokretu, ki stremi za napredkom in resnem koncertnem de-lovanju. Poleg njih pa imamo v društvih naraščaj in agilne mlade pevovod-je, ki se svoji nalogi posvečajo z vsi resnostjo. Odtod uspehi! Na narodni praznik, dne 1. decembra 1922 so ljub-ljanski pevski zbori nastopali v Unio-nu. Škoda, da si ta lep koncert zamu-dil. Prepričal bi se, da so društva od-lani do letos neverjetno mnogo napre-dovala in videl bi, da imajo smisel za skupno delovanje in nastopanje. Zato pa »Zveza slov. pevskih zborov« svoj-čas le na papirju, danes v resnici živi in uspeva. O njenem delovanju se lahko prepričaš iz Pevskega koledarja za le-to 1923, katerega je »Zveza« izdala z ogromnimi stroški samo zato, da na-veže stike med posameznimi društvi in pevcu ter da informira javnost o važnosti našega pevskega življenja. Pevci, ki poje že trideset let v enem najboljših pevskih zborov, je, ko je prečital koledar, vzklilni: »Pevcem ste napravili z njim izredno veliko veselje!« Še posebno veselje pa bodo imeli s karikaturo, ki so za nas no-vost. Smehljajoč se obraz pevskega očeta Hubada, ki je bil včasih pri valah dokaj resneši, če ne celo strog in hud, Adamič, ki je podaril slo-venskim pevskim zborom nešteto pre-lepih, v narodnem duhu zloženih pes-mi, izgleda na karikaturi, kot bi mu jih bilo žal in premišljuje, kako bi mo-gel bolj »kumščno« komponirati in za-tajiti pravega Adamiča, da bi pevcem in pevovodji po nepotrebnem pripravil več trpljenja. Drazil — zaslužni predsednik »Slavca« —, bi po tridesetih letih svojega društvenega delova-nja še vedno rad povzdignil svoj tenor in visoki »ce« in zvezni pevovodja Prelovec v potu svojega obraza, z rdečimi rožami v gumbnici ter z zvon-cem v roki kliče slovenske zборе na složno skupno delovanje!

Te karikature bodo okras vsaki društveni sobi pa tudi domom naših pevcev in pevki. Izšle so kot rzgled-nice in Ti jih v pismu prilagam. Sme-jal se boš brez dvoma!

Opozoriti te moram nadalje na dve novi izdaji zborov. Že nekaj časa je v prodaji 16 jugoslovanskih narodnih pesmi, katere je miansko leto nabral Si-rom Jugoslavije skladatelj Adamič in jih je harmoniziral za moški in mešani zbor. Harmonizacija moških zborov je precej umetna, dočim mešanih pri-prosta, pa vendar primerna koncert-nemu odru. Pevovodje imajo v tej zbirki lepo izbiro za koncertne spore-de. Še bolj se bo pa na priljublja našim zborom včeraj izšla zbirka 10 moških in mešanih zborov, katere je tudi ugalsbil plodovit Adamič na narodna besedila iz Štekljeve zbirke. To so pa bonbončki! Služi si že pesmice »Kdor je truden, naj gre spat.« »Če ti ne boš moj« in »Ne maram tebe«. Pela jih je Glasbena Matica, pel jih je »Zvon«, pel jih je učiteljski pevski zbor, vsi in vse, le z velikim uspehom. Končno so ven-dar izšle v tisku in priporočam, da si jih takoj naročiš v Zvezni knjigarni v Ljubljani.

Še mnogo bi ti pisal, pa ni več ča-sa. Danes začno slavnostne prireditve povodom 50letnice Glasbene Matice in 30 letnice njenega pevskega zbora. Udeležba bo gotovo velika tudi iz drugih krajev naše domovine, ki se za-veda pomena zavoda in zbora za slo-vensko glasbo. Morda pa prideš na koncerte? Ne zamudi jih!

Te srčno pozdravlja

Tvoj

Ivan.

Sport in turistika.

S. K. Jadran skiluje v torek dne 19. t. m. ob 8. uri zvečer v gostilni pri Sodku sestaneč vseh članov nogomet-ne, lahkoatletične in rokometne (haze-ze) sekcije.

Tajinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»Baron Hardy!« je prestrašeno vzkliknil. »Za božjo voljo, kako pa pridete vi semkaj?«

»To bi ravno rad zvedel od vas. Ko sem se zbudil, sem ležal v verigah na teh deskah.«

Tudi policijski ravnatelj je sedaj spoznal barona.

»Vi ste bili prijeti v krčmi »Pri britanskem levu«, je presenečeno vzkliknil.

»Popolnoma pravilno! Naj satan vzame dekle, ki me je speljalo tjakaj!« je škripal baron, ki se je sedaj spomnil na dogodke včerajšnjega večera. »Prokletega lopova Clifforda pustim zapreti, ker me je nalagal, da mi hoče dekle dovoliti sestanek. Kako pa je prišlo do tega, da sem uklenjen? Kaj sem pa storil?«

Policijski ravnatelj in Davis sta se molče spogledala. V resnici nista mogla odgovoriti niti besede.

V tem trenutku se je preril skozi krog radovednih paznikov neki stražnik.

»Pismo od Bessy Wilkes, gospod policijski ravnatelj. Pismo je jako nujno, je dejal donašalec.«

Policijski ravnatelj je hitro odprl pisemce. V njem je bilo pisano:

Gospod policijski ravnatelj!

Po nesrečnem slučaju sem omotila nedolžnega člaka. Gre za slučajno zamenjavo. Iskani je ušel.

Bessy Wilkes.

»Tako razvežite gospoda barona!« je ukazal sedaj policijski ravnatelj, ki je hitro preletel zgornje vrstice.

Pazniki so hitro pristopili in čez nekaj trenutkov so zavezketale verige po tleh. Baron Hardy je bil prost.

Policijski ravnatelj se je nahajal v silni zadregi.

»Oprostite gospod baron! Moja policijska vohunka vas je smatrala za morilca Jaka.«

»To je nezaslišano!« je besnel. »Vrgli ste me v verige in me potem prisilili z brzgalno k molku. Jaz hočem zadoščenje in se bom pritožil pri kraljici.«

Baron si je poveznil svoj klobuk na glavo in je brez pozdrava odhitel, pri čemer je še vedno preklinjal policijo, Bessy in Jaka.

»Sedaj pa imamo«, je dejal Davis ves potr. »Jaka ne dobi, Vaša milost. Najbolje je, da službo kvitirava!«

»Ne, ne in še enkrat ne!« je odločno vzkliknil kriminalni šef. »Še enkrat poskusim, pa če tudi poginem pri tem!«

V Westendu.

Udobno je korakal poštenjakovi Clifford po ulicah Westenda proti hiši barona Hardyja v Bukovem drevoredu ter si pri tem žvižgal pesmico. Stari lisjak je bil prav židane volje.

Naravno, saj je bil popolnoma prepričan, da si je baron včeraj pridobil ljubezen lepega dekleta iz točilnice. Ker je svito spravljaj svoje posredovanje v kar najlepšo luč, je menil, da sme računati na prav lepo nagrado.

Toda — človek obrača, Bog pa obrne — in tudi Cliffordu ni bilo usojeno, da bi bil izvezt iz tega pravila.

Stari nepridiprav je prišel do hiše v Westendu ter se je gugal, sam s seboj zadovoljen, skozi vrt proti glavnemu vходу, da poišče gospodarja v njegovih sobah.

Ves zatopljen v prijetne misli, je odprl vrata in stopil v sobo.

Toda naenkrat je prestrašeno bolestno zakričal. Dve pesti sta zgrabili presenečenega Clifforda ter ga brezobzirno potegnili v sobo.

»Pasja duša, obešenjak, lopov!« je kričal baron. »Ravno prav prideš, infamna kanalka!«

Clifford se je pričel stresati in kričati, toda to mu ni pomagalo, kajti Hardy ga je stisnil za vrat, da ga je skoro zadušil.

»Mrhovina!« je tulil baron. »Vi ste krivi, da so me zaprli kot Jaka v celico za morilce in da so mi z brzgalno napravili kopej. — Tega se boste kesali, lopov!«

In Hardy je popadel težak jahalni bič, ki je takoj zastčal po zraku.

»Usmiljenje, usmiljenje, Vaša milost, saj sem vendar nedolžen, kakor novorojeno dete!«

»Vi in — nedolžni, Vi obešenjak. Lepa deklica »Pri britanskem levu« je bila policijska špijonka, ki mi je potisnila kloroformirano cunj pod nos. In Vi ste bili goljuš, ki mi je Bog zna kaj vse nalagal, tu imate, tu, tu!«

Nekaj krepkih udarcev je zaslačalo na Clifforda, ki se je vil od strahu in bolečin kakor črv.

»Na pomoč, na pomoč!« e kričal presunljivo, ko je zopet padal po njem neusmiljeni bič.

»Nikdo ti ne pomaga, lopov! Dobil boš, kar si že davno zaslužil.«

Cliffordovo prestrašeno rjojenje je odmevalo po vsej hiši, toda nikdo se ni približal, da bi ga rešil iz rok mučitelja. Končno je zagnal baron bič v kot. Clifford se je stokajoč zgrudil na stol, dočim mase je baron ves zasopljn vsedel v naslanjač.

Me boste še kdaj speljali, razbojnik?«

»Ne, ne! Oh, Vaša milost, mrtev sem, ves razbit!«

»Poslednje je zelo verjetno. To kazen ste prav pošteno zaslužili. Mar li mislite, da mi je bila naslada, prenočiti okovan v verige, na deskah —?«

»Toda še vedno ne razumem,« je stokal Clifford ter si drgnil razbiti hrbet, »kaj pa se je Vaši milosti pripetilo, meni ni znano prav ničesar!«

»Ker ste slep norec. Lepa deklica je bila policijska vohunka, ki naj bi ujela Jaka. Bil je že skoro v pasti — tu pa se vtaknete vmes Vi, kamela, in mesto, da je deklica omamila Jaka, so vlekli mene, barona Hardyja, kot morilca deklet, na policijo. No, in kaj pravite na to sedaj Vi, nepridiprav stari, kako?«

Clifford je molčal, ker si je bil docela v svesti, da bi vsak odgovor barona v največji meri razburil.

»Na deskah sem moral spati; mesto rok lepe deklice, so me oklepale verige, Clifford, tega Vam nikdar ne pozabim, Vi... najostudnejši lopov!«

Kaznovani je naskrivoma pogledal svojega mučitelja, toda ni si upal ugovarjati, zlasti, ker se je nahajal bič v prav neprijetni bližini barona.

»Jaz vendar nisem Vaši milosti povzročil ničesar žalega. Saj vendar nisem niti sumil, da je lepa Bessie policijska špijonka. O Bog, o Bog, kako to peče, kako se je mogla Vaša milost spozabiti nad takim ubožcem, kakor sem jaz?«

»Ne cvilite, sicer Vam poskrbim za drugo naklado!« je zakričal baron nad prestrašenim Cliffordom. »Še malo čvkaajte, pa bo bič zopet zaplesal po Vašem hrbtu!«

Clifford je takoj umolknil.

»Saj sem popolnoma miren,« je dejal tiho in ponižno.

»No, to Vam tudi svetujem, stari lopov. — Toda sedaj nekaj drugega. Meni je že itak skrajno neprijetno, ako samo pomislim, da sedaj ve ves London, da sem sedel jaz, baron Hardy, v celici za morilce.«

Starec je molčal. Baron Hardy je nenađoma vstal in stopil k Cliffordu, ki se je prestrašen zdržnil.

»Pomirite se,« je dejal baron prezirljivo. Sedaj se Vam ni ničesar bati. Nasprotno, zaupati Vam hočem neko skrivnost.

»Skrivnost, Vaša milost?« se je čudil starec.

»Da, ne segajte mi vedno v besedo. Ali se še spominjate bega Elen Morris?«

»To se razume, Vaša milost.«

»No, glejte, vedno sem se spominjal tega čudnega dogodka ter sem se mnogokrat nahajal v sobi, v katero ste spravili lepo deklico. Zlasti sem preiskoval rov, v katerega se je pogreznila miza in nekega dne sem odkril uganko ter se z gotovostjo prepričal, kako se je vse to zgodilo.«

»Kdo je oprostil lepo Elen?« je vprašal Clifford, ki sedaj že ni več mislil na svoj razbolni hrbet.

»Jana.«

»Kaj — blaznica?«

»Da, splazila se je skozi prostor, ki je mejl na rov in od tam pomagala deklici k begu. Sam sem se prepričal, da je mogla ubežnica doseči prostost le na ta način.«

»Ali je priznala?«

»Seveda, pri tem pa se mi je tako zaničljivo rogala, da me je kar mrzlo spreletelo. Toda tega ji ne pozabim. Jana se bo še pokorila, ker mi je zaigrala to komedijo!«

»Bo-li Vaša milost dekle izpodila?«

»To Vas popolnoma nič ne briga. Kazen bom že sam dočel. Jaz ne dopuščam, da bi mi kdo v moji hiši nekaznovan delal take komedije. Kdo ve, kako dolgo bo še trpelo, predno bom mogel objeti lepo Elen — in za vse to se imam zahvaliti edinole Jani!«

Cliffordu je pri teh besedah postalo silno neprijetno in ne-hote je pogledal proti vratom, da bi se mogel čimprej izmuzniti.

Baron pa je opazil ta pogled.

»Ne bojte se, ničesar Vam ne storim, okostnjak. Toda recite mi sami, ali ni res sramota, kakor me vodite za nos? Že več tednov ni stopilo nobeno dekle v to hišo in samo Vam se imam zato zahvaliti!«

»Vaša milost naj vendar pomisli, kako krasna dekleta sem Vam prej privajal!«

»Če bi ne bil tega upošteval, sploh ne bi smeli več stopiti v mojo hišo. Ako Vi nočete več, izberem drugega, saj imam na izbiri, kolikor hočem!«

Tega se je Clifford prestrašil.

»Potrpite, Vaša milost, še nekaj dni, potem bom že poskrbel, da bo Vaša milost zadovoljna,« je prosil ponižno.

»Izpolnite svojo obljubo, ker poprej Vam ne verujem, dokler nimam dokazov,« je dejal baron z odpuščajočo gesto.

Clifford se je takoj ponižno poslovil in hitro zapustil sobo. Zunaj pa je stari lopov besno stiskal pesti.

»O, ako ne bi pomislil, da me baron za moj trud tako dobro plača, nikdar več bi se ne dal tu videti. In da sem bil povrh vsega še tepen kot pes, — no, zato je moral stari presedeti noč v verigah. — Rad bi videl njegov obraz, ko ga je spravil mrzli curek k pameti!«

(Dalje prih.)

Razne vesti.

»Nenavadna tožba. V nekem francoskem provincijalnem mestecu je prišlo te dni do zelo nenavadnega procesa, za katerega bi človek mislil, da je navadna raca in vendar trdijo pariški listi, da je gola istina. Neka krava je namerč požrla kos sukna, katerega je na poti na pašo našla ležati na neki klopi. V sukno je bila zataknjena igla, ki je povzročila, da je krava poginila. Med tem je lastnik krave naznanil celo zadevo sodišču in zahteval od lastnice sukna odškodnino za poginolo kravo. Medtem pa je kmetica, ki je bila lastnica sukna — ne bodi lena — zahtevala od lastnika krave, da ji izplača odškodnino za požrto sukno. Mestni sodnik, ki je imel vso zadevo v rokah, je končno izrekel uprav salomonsko sodbo. On je namreč izjavil, da kmetica ne more biti odgovorna za poginolo kravo, ker ona ni vedela, da hoče krava sukno požreti. Istotako pa kmetica zopet ne more zahtevati odškodnine, ker lastnik krave nikakor ni mogel vedeti, kaj krava namerava. Pač pa je vso nepriliko zagrešil pastir, ki je premalo pazil na kravo. Ker pa je pastir brez premoženja, je obojestranska odškodnina neizterljiva.

»Osveta nesrečne žene. Pasanti neke elegantne pariške ulice so bili pred nekaj dnevi priča zelo tragičnega konca nesrečne žene. Žena nekega bogatega krznarja je najprej vsled ljubosumnosti ustrelila svojega moža, nato je pohitela na balkon in si pred prestrašenimi pasanti pogrnala kroglo v usta, nakar je iz drugega nadstropja padla na trotoar. Krznarjeva žena je bila nekaj let starejša od svojega moža in ji je bilo silno neljubo, ko je njen mož vzel kot kompanjona k sebi neko mlado in krasno deklico. Žena je z žalostjo opazovala, kako postaja mož vedno hladnejši do nje in kako mu mlada trgovka vedno bolj vrača ljubav. Žena je nato odločno zahtevala od moža popolno razjašnjenje in priznanje, katero ji pa mož ni hotel dati. Vsa obupana, razžaljena in ponižana je zgrabila za revolver in oddala na moža dva strela, oba smrtonosna. Njen samomor na balkonu je izzval med prebivalci silno paniko.

»Volkovi napadli vlak. Na vasico Pietrostan v Rumuniji je navalilo celo krdečo gladnih volkov in požrlo več otrok. Kmetje so se postavili v bran in volkove deloma pobili, deloma odpodili, toda pri tem je bilo 38 kmetov težko ranjenih, to pa radi tega, ker nobeden izmed kmetov ni imel strelnega

orožja, nego so rabili v obupnem boju z volkodlaki le cepce, lopate, krampe, motike in gnojne vile.

»Stoletna starika. Te dni je doživela v Rings-Crossu v Angliji gospa Barber sto let svoje starosti. Uprav neverjetno je, kako je ta stoletna starika še vedno sveža in agilna. Gospa je priredila za svoj stoti rojstni dan svojim sorodnikom in znancem malo gostijo, pri kateri je sám stregla svojim gostom. Jubilarica pravi, da čim bolj je stara, tem bolj živo se spominja dogodiljaev iz svoje rane mladosti. Ko se je zahvaljevala za čestitke, je pristavila šalljivo: »Letošnje leto je zame zadnje, če mi ne bo Bog še katero navrgel.«

»Ženski redarji — luksus. Znano je, da so v Londonu že dalj časa nameščeni ženski redarji, kateri imajo pазiti zlasti na žensvo in na zanemarjeno mladino. Toda sedaj je pa naenkrat prišel londonski policijski komisar Geddes na misel, da so ženski redarji luksus. In uspejo mu je izposlovati, da bodo vsi ženski redarji odpušeni iz službe. Tako bo izginila iz londonskih ulic zanimivost, ki je bila specijaliteta mesta Londona.

Zakaj?

Zato ker je velikansko množino sukna, platna, parhenta in hlačevine prejela iz inozemskih tovarov, ter prodaja po čudovito nizkih cenah veletrgovina

R. Stermecki, Celje, št. 358.
Cenik s tisoč slikami zastoj.

PERILO

za dame, gospode in otroke

po znižanih cenah pri
A. SINKOVIC nasl. K. SOSS
LJUBLJANA, Mestni trg šte. 19.

Imaš ti solinčne pege, zajeđavce, nabore, ogerce?

Uporabljalj Elza obrazno pomado!

Ali želiš imeti lep vrat, obraz in roke?

Uporabljalj Elza obrazno pomado!

Ali so ti roke in obraz občutljivi v zimni in vetru?

Uporabljalj Elza liližno-mlečno milo!

Ali želiš imeti kožo belo, mehko, čisto in zdravo?

Uporabljalj Elza liližno-mlečno milo!

Ali tožiš o izpadanju las, prhlju in osive-

Uporabljalj Elza pomado za rast las!

Ali želiš bujne mehke in lepe lase?

Uporabljalj Elza pomado za rast las!

Ali hočeš biti in ostati lep? Ali hočeš, da te povsod radi vidijo? Ali hočeš, da te veseli tvoja slika v zrcalu? Poskusi prave Fellerjeve Elza preparate in kmalu bodeš rekel tudi ti, kakor vsi:

TO je ono pravo!

Išči v vseh poslovnih samo prave Elza preparate od lekarnarja Fellerja. Naročiš naravnost, stane s pakovanjem in poštino, če se denar pošlje v naprej ali po povzetju:

2 velika porcelanasta lončka Elza-obrazne pomade 25 Din,
2 velika porcelanasta lončka Elza-pomade za rast las 25 Din,
4 velike kose Elza liližnega mlečnega mila 35 Din.

Na te cene se računa še 5%, pribitka. Naročilna pisma adresirati:

E. v. FELLER, lekarnar, STUBICA DONJA
Elzatrž št. 357, Hrvatsko.

Različno: Liližno mleko 6 dinarjev; brkomaž 8 dinarjev; najfinjši Hega-puder Dr. Klugerja v velikih originalnih škatljah 15 dinarjev; najfinjši zobni prašek »Hega« v patent-dozah 10 dinarjev; puder za dame v vrečkah 2 dinarjev; zobni prašek v škatljah 8 dinarjev; v vrečkah po 2 dinarjev; sachet (dišava) za perilo 8 dinarjev; šampon za lase 2 dinarjev; rumenilo za obraz 12 pisem 12 dinarjev; najfinjšje parfeme od 15 dinarjev dalje; cvet za lase 20 dinarjev; Elza-katranovo milo 5 dinarjev. Za različne predmete se pakovanje in poštino posebe računa.

Enkratna objava 1½ din.

Priporočajo se sledeče tvrdke:

ŠPEDIČIJE:
Orient, d. d. Ljubljana, Sodna ul. 3, tel. 463.
Balkan, d. d. Ljubljana, Dunajska c.

VELETRGOVINA VINA
Braća Antičević, veletrgovina dalmatinskega vina, žganja in olja. Pitve — Jelse — Dalmacija. — Podružnica: Logatec — Lož, Slovenija.
Restavracija »Zlatorog«, Ljubljana, Gosposka ulica.

FOTOGRAFSKI ATELIJE:
Kunc Franc, Ljubljana, Wolfova ul. 6. Prvi domači zavod za povečanje slik.

SLAŠČIČARNA:
Kalaš, Ljubljana, Židovska ul.

Franc Brumat, Ljubljana, Mestni trg 25/1.

STAVBNO IN UMETNO TESARSTVO:
Jakob Pavlič, Domžale.

PARNA PEKARNA:
Jakob Kaučič, Ljubljana, Gradišče.

PAPIRNA TRGOVINA:
I. Gajšek, Ljubljana, Sv. Petra c.

VLIVANJE VSAKOVRSNIH KOVIN:
Pezdirnik & Cie, Ljubljana — Zg. Šiška.

KONFEKCIJE:
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg.

KNJIGARNA:
Zvezna knjigarna, Ljubljana, Markov trg 8.

KAVARNE:
»Central«, Ljubljana, poleg ljubiteljskega mosta, Stefan Mikolč.
JADRAN, Breg, vsak dan koncert.

TRGOVINA Z ZLATNINO IN SREBRNINO:

Ivan Pakiž, Ljubljana, Start trg 20.

KAMNOLOM IN OPEK. STPOLI:
Kleemanns ver. Fabrike, Oberthirkeim und Faurndau.

Produktivna zadruga pleskarjev, sobo- in črkoškarjev, reg. z. št. 2 o. z., Ljubljana, Gosposka ul. 4.

KONFEKCIJSKE TRGOVINE:
J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

DOBAVLJALEC KLOBAS:
Novak Tavladijac, Ljubljana, Moste 145, najcenejše in najfinjše klobase.

TRGOVINA BOMBAŽA: SUKANCA ITD.:
Karl Prelog, Ljubljana, Start trg 12.

PRODAJA BUKOVH DRV NA DEBELO IN DROBNO:
Družba Ilirija, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

MANUFATURE:
Kunstek - Pleterski, trgovina z usnjem in čevlji. Velika zaloga. Vodnikov trg št. 5.

Nosite zaradi njihovih velikih prednosti PALMA

Kaučuk potpečnike in potplate

MALI OGLASI

PRODAJA:

30 VAGONOV suhih in na pol suhih bukovih drv, nekaj vagonov tudi mešanih. Oddajo se v veliki in mali množini. Dalje tudi tesan in stavljen les, 3 bencin-motorje 3-8-15 PH. Cena zmerna. 958

ZAGA in mlin s turbino in paro v gozdnem kraju; POSESTVO 5 oralo z vilo 850.000 K pri Mariboru; GOSTILNA s trgovino in posestvom; ARNA PEKARIJA na zelo prometnem kraju; POSESTVA od 3 do 150 oralo; VILA pri parku z velikanskim stavbenim prostorom; VILE, HIŠE pri kupu prostostanovanje. Realiteta pisarna Zavorski, Maribor, Bavarska ulica 3. 926.

PLETILNI STROJ štev. 8, nekoliko rabljen. Cena po dogovoru. Naslov v upravi lista. 789

HIŠO v sredini mesta Maribor z razpoložljivim stanovanjem pripravna za eksportno podjetje velik vrt 950.000 kron. VELIKO KUPČIJSKO HIŠO tudi za banko pripravna. Ugoden nakup. TRGOVINO staro, dobro vpeljano s specerijo in delikatesami. GOSTILNO, z ali brez hiše, veliki, lepi prostori na prometnem kraju. MALE IN VELIKE VILE tudi z malimi posestvi od 500.000 K dalje. GRASČINSKO POSESTVO z bogatimi gospodarskimi potrebščinami v bližini mesta 3.500.000 K, opekarna 300.000, trgovina s premogom in lesom, en gros in detajlno 400.000 kron, vrtnarija 1.200.000 kron, usnarna 850.000 K, tovarna likerija 700.000 K. KMETIJSKO POSESTVO, hiša ob cesti 90.000 K — v realiteti pisarni »Rapid« Maribor, Gosposka ulica 28. 967

LEPO STAVBNO PARCELO v Sv. Petra predmestju. Naslov v upravi lista. 964

OTROČJI VOZIČEK, dobro ohranjen. — Naslov v upravi lista. 968

HIŠO z vrtom radi odhoda ob glavni cesti, pripravna

za vsakega obrtnika. Cena 50.000 D. Vprašati pri lastniku Sp. Hudinja 57, Celje. 965

SLUŽBE:

ABSOLVENT ablt. tečaja dober knjigovodja, vešč slov., angl. in laške korespondence, išče primerne mesto pri industrijskem podjetju Nastop takoj. Ponudbe pod »Mladost« na upravo lista. 944

TRGOVSKI POMOČNIK, z večletno prakso vešč v manufakturni in specerijski stroki se sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe na Ivan Šumer, trgovina z mešanim blagom v Sošanju. 970

RAZNO:

TRGOVSKI LOKAL v dobrodušnem kraju na deželi se takoj odda vsled preselitve. Lokal je opremljen za mešano trgovino. Ponudbe naj se pošiljajo na upravo lista pod »Lepa ugodnost 1923«. 969

STANOVANJE se odda proti kavčiji 15.000 dinarjev, obstoječe iz velike, lepe sobe in s kuhinjo, s kompletno opremo. Ponudbe pod »Takoj« na upravo lista. 963

SOLIDNA TRGOVKA vzame manufakturno blago v komisijo za prodajo. Dopiše pod »Solidna trgovka« na upravo lista. 788

Zen. ponudbe

GOSPODIČNA, 30 let z vsem pohištvom in perilom s stalno mesečno rento 400 dinarjev se želi v svrhu ženitve seznaniti z inteligentnim gospodom primerne starosti, uradnikom južne železnice ali privatn. uradnikom. Ponudbe s sliko — diskrecija obojestranska — pod »A. B.« na upravo lista. 966

Divjačino

jelene, srne, zajce, fazane, podlasice i. t. d. kupi vsaki čas in plača po najboljši ceni

IVAN LOSCHNIGG

trg s perutnino in divjačino Maribor, Pod mostom 3.

Za leto 1923 Za leto 1923

Žepna koledarja

v dveh lično izdelanih oblikah 12x7 in 6x4 cm se dobijo po vseh knjigarnah in trgovinah s papirjem.

Koledarja sta lično vezana in tiskana na dobro limanem papirju. Naroča naj se direktno pri

»Zvezni tiskarni in knjigarni« v Ljubljani Wolfova ul. št. 1.

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri **A. & E. Skaberné** Ljubljana, Mestni trg št. 10.

Garantirano popravljani Lokomobili

postavno sa stanice Zagreb i Ljubljana **Wolf-Lanz** svake veličine Vršaci i samohodni lokomobili Lokomobil kotlovi Jednogodišnje tvorničko jamstvo Prvorazredno generalno popravljani Savjesno izkušani Loženje svakim gorivom **Braća Fischer** d. d. ZAGREB Pantovčak 5

Prijateljem petja za Božič ali Novo leto ustrezete najbolj

ako jim poklonite „Pevski koledar“ ali zbirko pesmi „Male pesmarice“

ali E. Adamičevih: „16 jugoslovanskih narodnih pesmi“

In Prelovca skladbi: „Jaz bi rad rdečih rož“ in „Dve pesmi“.

Vse se dobe v „Zvezni knjigarni“, Ljubljana, Marijin trg 8.

Pozor! Božična darila.

Najprimernejše in najljubše darilo je gotovo prvovrstno izdelana povečana slika, nam priljubljenih oseb. V izvršitvah istih v vsaki velikosti, kakor vseh izdelkih črno, sepja, barvano s pastelom ali oljato po najnižjih cenah se priporoča

Prvi domači zavod za povečanje slik Franc Kunc, Wolfova Ljubljana ulica 6.

Naročila za božična darila se sprejemajo do 20 t. m.

Gradbeno podjetje Ing. Dukić & drug Ljubljana, Bohoričeva ul. 20. se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Velika izbira

otročjih vozičkov, dvokoles in sivalnih strojev po ceni **J. Batjel**, Ljubljana Stari trg 28.

Sprejemajo se v celno popravilo za enajziranje z ognjem in ponikljanje dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji. Tribuna, Tovarna dvokoles otroških vozičkov Ljubljana Karlovska cesta 4. - Zvonarska ul. 1.

Stalna prodajna razstava umetnin pri **K. TILL**, Kongresni trg Za Božič Izjemoma nizke cene!

Novosti!

za damske plašče v velikih izbirah

A. & E. Skaberné, Ljubljana Mestni trg 10.

Vsakovrstne obleke kemično čisti in barva v vseh niansah tovarna **J. Reich**, Ljubljana.

Sprejemališče: Šelenburgova ul. št. 4 Podružnice: Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Največja zaloga vsakovrstnih oblek za gospode, dame in otroke

ŠELENBURGOVA ULICA 3 NA VOGALU KNAPLOVE ULICE

GRIČAR & MEJAČ LJUBLJANA

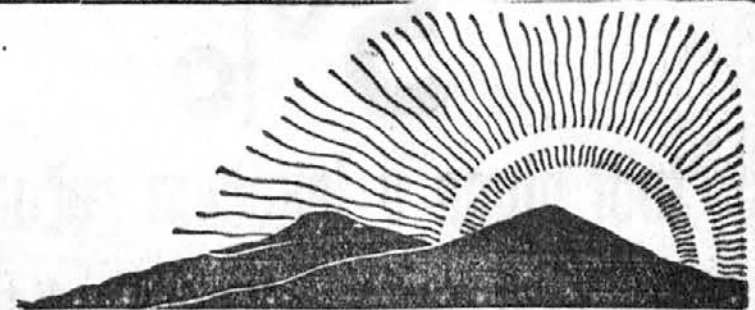
Božična in novoletna darila.

Vsakovrstne preproge v raznih velikostih, kakor tudi na metre. Bogata izbira zastorov, barvastih in belih. Posteljno perilo, rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. Različni beli in barvasti namizni prtji, kakor tudi garniture za 6 in 12 oseb, platnene in frotir brisače itd.

Različno sukneno, volneno in svilenno blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilo blago za bluze, predpasnike i domače obleke. Črno in modno suknjo v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimске suknje. Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. Svileni in volneni šalji, ogrinalke, ropci itd.

Perilo za dame in gospode, izgotovljeno iz najfinejšega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluze iz svile in etamina. Največja izbira florastih volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrstne triko in glace rokavice za dame in gospode, ovrtniki in kravate. Razne majice, sviterji, športno perilo itd.

A. & E. SKABERNÉ LJUBLJANA, Mestni trg 10.

„SVITANJE“

IZVIRNI ZGODOVINSKI ROMAN IZ NAPOLEONOVE DOBE. SPISAL FR. GOVEKAR; 5 ILUSTRACIJ: NAPOLEON, VODNIK, ZOIS, MURAT, BERNADOTTE.

CENA 25 IN 30 DINARJEV.

„ZVEZNA KNJIGARNA“ WOLFOVA UL. 1 LJUBLJANA. MARIJIN TRG 8

Pozor trgovci!

Naročajte perilo pri domači tvornici **M. Alešovec**, Ljubljana Cankarjevo nabr. 1. Najnižje cene! Točna postrežba! Delavsko perilo vedno v zalogi!

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zaccarinjenje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzjavni: Ranzinger. Interurban telefon 60.

Delniška glavica: 60.000.000 K. Podružnice: Novo mesto — Rakek — Slovenjgradec — Maribor.

Trgovska banka, Ljubljana, Šelenburgova ul. št. 1.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Rezervni zaklad: Okrog 10.000.000 K. Telefon št. 146, 458. Brzjavke: TRGOVSKA.

Jugoslovanska banka

d. d. menjalnica v LJUBLJANI, Kolodvorska ulica številka 26.

kupuje in prodaja valute (dolarje itd.) in devize po najugodnejši dnevni ceni in obrestuje vloge bodisi na knjižice bodisi na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Največji davki,
katere plačate vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, zgrubite denar in imate poleg tega večkrat še silnosti Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner (imetnik Henri Maire) v Ljubljani, Mestni trg 8. Ta vam svetuje resnično dobre ure, specialne zmanjke „JKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre ure, zapadne ure, svetilne in stenske ure, veržice, prstane, zapestnice, uhane, namizno otodilo, kraljina in birmška darila in vso drugo klatnino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, brilje, lasestrizne in pivske stroje, steklorice, dore za tobak, svalnice in smodke, nažigale in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki.

H. Suttner (imetnik Henri Maire) v Ljubljani št. 8.

Aloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapka, Hözl, Schweighofer, Stügl itd. Tudi na obroke.

Jerica HUBAD, roj. Dolenc
Ljubljana Milšerjeva ulica 5.

Glasbena novost!

E. Adamič:

10 moških in mešanih zborov
na narodna besedila iz Štrekčeve zbirke.

Lahki melodiozni napevi,
primerni za vsak zbor. —
Naročajte jih v

„Zvezni knjigarni“
LJUBLJANA, Marijin trg št. 8.
Cena 10 Din.

Samostojni krojači

trezni in zanesljivi, dobro izveščani (tudi iz de-
šelej) dobijo za stalno proti kavli razno konfek-
cijsko delo na dom. Vprašati v Ljubljani, Žmonska
cesta št. 8/1. v pisarni.

Divjačino,

jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje
koze, kljunače itd. kupuje vsako množino
in plača po najboljših cenah.

E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine
ČAKOVAC, MEDJIMURJE.

Brzjavlj: VAJDA, Čakovac.
Telefon Interurban št. 59.

Za

naše malčke

najlepše darilo za

Božič ali Novo leto

je

Ks. Meškov: „Volk spokor-
nik in druge povesti
za mladino“.

J. Ruskin: „Kralj zlate reke
ali Črna brata“ in

L. Albrecht: „Mlada Greda“.

Vse te mladinske knjige so krasno
in bogato ilustrovane in boste z njimi
napravili svojim malčkom največje
veselje! — Naročajte jih

„Zvezni knjigarni“
Ljubljana,
Marijin trg št. 8.

Za odrasle

pa priporočamo sledeče, vrlo
zanimive romane kot najpri-
mernejše darilo:

Fr. Govekar: „Svitanje“,
zgodovinski roman s sli-
kami.

M. Zevaco: „Kraljev vitez“,
zgodovinski roman iz dobe
Ludvika XIII.

Vi. Levstik: „Višnjeva repa-
tica“, izviren slovenski satir-
ičen roman.

O. Valdova: „Vera“, roman.
A. Green: „Za milijoni“,
roman,

ter sledeče pesnitve, prvovrstne po
obliki in vsebini:

Igo Gruden: „Narcis“,
Igo Gruden: „Primorske
pesmi“,

L. Albrecht: „Slutnje“,
J. Glaser: „Pohorske poti“,
R. Tagore — A. Gradnik:

„Vrtinar“,
v luksuzni, v usnje vezani izdaji.

Prav tako priporočamo tudi zbirko
„Narodna Knjižnica“

v kateri so izšla sledeča dela:

L. Albrecht: „Paberki iz
Roža“, koroške pravljice.

M. Kmetova: „Bilke“, novele.
A. France: „Kuhinja pri
Kraljici Gosji Nožici“.

Puškin: „Pikova Dama“.

L. Albrecht: „Malenkosti“, no-
vele.

M. Kmetova: „Helena“, po-
vest.
P. Merimee: „Karmen“.

Vse te in še druge knjige se dobe

„Zvezni knjigarni“
Ljubljana,
Marijin trg št. 8.

Objava.

Mestna hranilnica ljubljanska
naznanja, da vsled dovoljenja nadzor-
stvene oblasti sprejema poleg hranilnih
vlog na knjižice, katere od 1. I. 1923
dalje obrestuje po čistih

5%

tudi vloge v tekočem računu,

ki jih obrestuje proti odpovedi tudi
višje. Kakor za vloge na hranilne knjižice,
jamči tudi za vloge v tekočem ra-
čunu mesto Ljubljana z vsem svojim
premoženjem in vso davčno močjo.

Stanje hranilnih vlog 320 milijonov
kron.

Mesna hranilnica ljubljanska
Prešernova ulica št. 3.

Lovski blagor.

Od 16. t. m. naprej je v moji restavraciji otvorena, na novo opremljena
lovska soba

ki je izvršena po načrtih in lastnih umetniških slikah našega
domačega umetnika in poznanega lovca g. P. Žmitka, na raz-
polago vsem lovcem, ki žele uživati v mestu gozdno-lovsko
razpoloženje.

Peter Košak, restavracija, Krekov trg 11.

Parna žaga

FRAN RAVNIKAR, mestni tesarski mojster LJUBLJANA, Linhartova ul. 25

Kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okroglega
lesa, kakor tudi cele gozdne parcele.

Za reklamne cene

se prodaja
narejena
obleka

za moške, ženske in otroke, tudi
kožuhovina in trikotaža
edino le v največji trgovini

O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg 5.

Polnojarmenik

žaga ter stroje za obdelavo lesa vseh
vrst, najnovejšo konstrukcije nemški
izdelek, dobavlja takol po najugodnej-
ših cenah iz
jugoslovanskega skladišča
Welkerwerke
Wien XIII. Breitenstrasse 56.

NARODNI IZDELKI

so najcenejša in primerna darila.
M. TIČAR, LJUBLJANA.

Prvovrstna suha ajdova
kaša (Haidenbrein)
se vedno dobi pri
A. Radi, Maribor.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani

prodaja iz slovenskih premogovnikov

velenjski, šentjanški in trboveljski
premog

vseh kakovosti v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov
za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava:

Prima čehoslov. in angleški koks za livarne in domačo uporabo,
kovaški premog, črni premog in jajčne brikete.

Naslov: PROMETNI ZAVOD ZA PREMOG d. d. v Ljubljani, Miklošičeva cesta 15.

Zahtevajte
„MEDICINAL KONJAK“
z znamko „Alko-modri križec“
in najfinejše krem-likere!
„ALKO“ Ljubljana - Rolizej.